

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus De// Beneficiis// Amplissimus,// Et Doctissimus

Garcia, Nicolaus

Coloniae Allobrogvm, 1618

Decima Pars, De tempore quo, & intra quod; debet prouideri de beneficiis,
& de deuolutione, continet quatuor capita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98550](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98550)

DECIMA PARS DE TEMPORE, QVO, ET IN

INTRA QVOD DEBET PRO-
uideri de beneficiis.

C A P. I.

Quando debent provideri de beneficiis.

S V M M A R I A.

Post vacationem oportet beneficium conferri, non antea, nam beneficium non ondum vacans, non potest conferri, vel promitti, n. 1. nec iuramento confirmabitur. num. 2. praterquam a Papa, qui ex plenitudine potestatis ius tribuit ad vacatura. n. 3.

Patronus non potest presentare ad beneficium vacaturum antequam vacet, nec potest fieri promissio obligatoria de faciendâ presentatione ad beneficium vacaturum, nec valet consuetudo contraria. numero quarto. Nec presentatio facta per patronum ante vacationem beneficii quidquam obstat presentationi postea facta. n. 5.

Legatus non potest alicui committere receptionem resignationis beneficiorum, & collationem ipsorum in genere, aut in specie. numero sexto, quod habet locum in aliis collatoribus. numero 7. licet legatus bene possit resignationes beneficiorum recipere, & illa conferre n. 8.

Quamvis Episcopus possit committere vicario suo, aut officiali generali facultatem recipiendi resignationes, & conferendi beneficia, non tamen poterit id committere singulari personae, nec etiam ipsi vicario de certo beneficio, numero nono. quamvis contrarium tenuerit Rota, & Staphileus, a numero decimo.

In permutatione, quam partes facere desiderant, posset procedere opinio Rota, & Staphileus, quando esset de beneficiis diversarum diocesium. numero duodecimo.

Diversim bene potest concedi facultas, admitendi resignationem, & postea illa admissa facultas conferendi. num. 13.

Non potest constitui procurator in specie ad presentandum ad beneficium vacaturum. numero decimoquarto. Non solum in beneficiis vacaturis per mortem, sed etiam per renunciationem, vel alias. numero 15.

Id limitatur primo, nisi persona sit Illustris, ut Episcopus, per caput significasti de iure patronatus, secundum unum intellectum, qui tamen non convenit illi, nec placet ista limitatio. numero decimosexto & decimosextimo.

Secundo limitatur, nisi ex iusta causa patronus habere se absentare in longinquas partes: quia tunc poterit auctoritate ordinarij interueniente aliquem ponere, ut presens ad vacatura n. 18.

Tertio limitatur, ut non procedat quando daretur potestas presentandi in genere num. 19.

Quarto limitatur, ut non procedat in procuratore, seu administratore generali negotiorum patroni, ex iusta causa absentia constituto ante vacationem beneficii, cui presentationem committeret, nam tunc valet datio procuratoris etiam quod unicam presentationem haberet, numero vigesimo & seq. ubi ponitur resolutio Rota, quod tamen secus esset, si essent nominata persona presentanda. numero vigesimo secundo.

De impetrante, seu obtinente beneficium viuentis, qui sunt videndi. n. 23.

Beneficium viuentis vniuersitati conferri potest secundum Corrasium numero vigesimoquarto, sed secundum Rebuffum non potest conferri in titulum, secus in proprietate, id est per unionem absque prauidicio possidentis. numero vigesimoquinto & vigesimo sexto, nec potest ei conferri beneficium in titulum, etiam si non sit viuentis, sed solum in proprietate per unionem, & sic est intelligendus Corra. num. 27. Et collatio, seu resignatio facta in fauorem Capituli, vel Collegij, unioni aequipollet. numero 28. Et unio de beneficio viuentis potest fieri non solum collegio, vel Capitulo, sed etiam dignitati, aut beneficio alicuius personae particularis. numero 29. capit. 1. 2. & 3. de concessi. praeben. loquuntur de collatione tituli, numero 30.

Cum vacat beneficium, non solum conferri, sed etiam promitti potest, & promissum debetur, licet affectum non sit, sed valeat collatio alteri facta, numero 31. & patronus qui promittit alicui eum presentare ad beneficium vacans, licet possit variare, tenetur etiam illum presentare, secundum Rochum numero 12. Contra quem tenet Lamber. cuius tamen rationes non videntur bonae. numero trigesimo tertio & numero trigesimo quarto, refertur sententia Gabrielis Vazg. Auctori vero satis probabile videtur, promissionem etiam de beneficio vacante, licet iure non sit pro-

fit prohibita, nunquam tamen obligare, numero 35. & 36.

Conferri beneficium potest simul atque beneficiatus mortuus est, vel alius vacat ab ordinario etiam ignorante mortem, seu vacationem, & sub conditione, si vacat, num. 37. Cum per obitum vacat beneficium, conferri potest, etiam nondum sepulto corpore defuncti, quidquid sit in electione Prelati, quia alius videtur cassanda, a num. 38. An beneficium quod vacat de iure, licet, non de facto, quia aliquis est in possessione, conferri possit, num. 41. Et posse conferri docent relati, numero 42. quod procedit, quando possessio est euidenter iniusta, aut eius color cassatus a iure, nu. 43. secus ubi possessio est colorata, & color non est cassatus a iure, vel ab homine, nam tunc collatio est nulla, etiam facta ab ordinario ex defectu potestatis, nu. 44. & seq. Sed contrarium tenetur, quia in ordinario non datur sumptio, quae solum consideratur in proposito, a numero 46. licet in provisione Papae, vel Legati, in quibus ca. sit surreptio faciendae est mentio de colorata alterius possessione, alius est surreptitia & nulla, n. quadragesimo octavo.

Id non procedit in provisione facta motu proprio, qui excludit surreptionem, contra aliquos a n. 46. nec in possessione beneficii generaliter, vel specialiter reservati ex provisione inferioris a Papam, nam illa possessio non est colorata: nec considerabilis, sed caret omni effectu, n. 51. etiam si fuisset accepta ignoranter, contra Felin. & Seluam, nu. 52.

Impetrans tamen beneficium tunc per annum pacifice possessum, debet facere mentionem de possessione illius ex regula de annali, cui tantum quoad istam primam partem solet derogari, quae habet locum etiam in beneficiis reservatis non solum specialiter, sed etiam generaliter, quamvis tempore Gregorii undecimi loqueretur solum de specialiter reservato, a numero 53. & numero quinquagesimo quinto ponitur resolutio Rota.

Tertio id non procedit stante clausula in supplicatione, ac d. N. & aliorum quorumcumque concessionibus, provisionibus, & possessionibus habeant pro expressis, numero 56. & idem stante clausula, ac d. N. & aliorum quorumcumque concessionibus, iura, provisiones, &c. habeantur pro expressis, n. 57.

Quarto non procedit, quando in rescripto est clausula, vocatis vocandis, quae operatur expressionem coloratae possessionis, n. 58. & ubi ea apponatur, a numero 59. Quinto non procedit, quando iure rescripto est clausula, dummodo non sit alteri ius questum, numero 61. & ubi ea ponatur, numero 62. & ratio limitationis ponitur, numero 63. quae clausula non suspendit gratiam & numero 64. de ea remissio, numero 65. Sexto non procedit, quando in literis est clausula, amoto quolibet de iure, nam satis videtur sacramentum de possessione colorata per istam clausulam, quae habet vim expressionis illius, numero sexagesimo sexto, quae limitatio procedit, quando ista clausula apponeretur in literis gratiosis, sicut si in literis executoriis, vel in executione gratiae, prout consuevit poni, secundum Dd. a numero sexagesimo septimo quamvis contrarium tenetur a n. 70. Et de d. clausula amoto remissio, nu. 73.

Ponitur decisio Rota Colonien. canonicatus, numero 74.

Post vacationem oportet tamen beneficium conferri, non antea, nam beneficium nondum vacans, non potest conferri, vel promitti, ne desiderare quis

mortem proximi videatur, seu ne alienae mortis votum ingeratur, aut captanda alienae mortis occasio tribuatur, cap. 2. & 3. de concess. prebende. & cap. 2. eodem titul. in 6. & ibi Dd. & Rebuffus videndus in proemio concordat. verb. sati. & in reperit. d. cap. 2. de concess. prebende. Corras. de benef. 1. par. cap. 7. num. 1. & Syluester in summa, verb. beneficium. 2. nu. 5. Nec tamen iuramento confirmabitur, Rebuff. in dict. repetit. c. 2. i. n. 3. notab. 4. ampliat. praeterquam tamen a Papa, qui ut dicit Corrasius ibi, ex plenitudine potestatis ius tribuit ad vacaturas, c. proposuit. de conc. preb. & cap. 2. de preben. in 6.

Hinc etiam patronus tamen non potest praesentare ad beneficium vacaturum antequam vacet, nec potest fieri promissio obligatoria de faciendae praesentatione ad beneficium vacaturum, cap. fin. de concess. prebend. Lamber. de iure patron. 1. par. 2. lib. quest. 6. art. 1. & 19. Ioan. Nicol. Delphinus eodem tractat. num. 190. & Didacus Perez in l. i. titul. 6. lib. 1. ordinat. gloss. 2. vers. non minus elegans, & seq. Nec videtur valere consuetudo contraria, etiam immemorialis, ut pote irrationabilis, & iniusta, quicquid dicat Gabedo de patronatibus Regiae coronae, cap. 14. ubi ait, id non servari de consuetudine Regni Lusitaniae, & passim Reges suos consuevisse, & solere promittere praesentare aliquem in Ecclesia sui patronatus in genere ob merita, & servitia, & de hac promissione provisionem Regiam fieri, Nec tamen praesentatio facta per patronum ante vacationem beneficii quicquam obstat praesentationi postea factae, cum fuerit hulliter facta, reg. non praestat impedimentum lib. 6. cum aliis per Felin. in c. ex tenore, num. 4. de rescript. ita resolutum in causa Pampilon. beneficii de Vgarte, 13. Februarij 1595. coram D. Iusto.

Et ne tamen aperiatur via beneficia vacatura contra Lateranensem Concilium, prohibitum est, ne legatus possit alicui committere receptionem resignationis beneficiorum, & collationem ipsorum in genere, aut in specie, ut in cap. deliberationes. §. prohibemus. de offic. legati. lib. 6.

Quem tamen textum in habere locum in aliis collationibus docet, Domin. ibi numero quarto, & Flamin. Parisius de resignat. benef. lib. 7. quest. ultim. num. primo. Licet tamen legatus bene possit resignationes beneficiorum recipere, & illa conferre, glossa in dict. §. prohibemus. verb. cuicumque. & in capit. dudum. verb. potestate. de preben. in 6. Rota in Viridunen. canonicatus, 6. Martij 1595. adducta supra 5. par. capitul. 3. numero 43.

Vnde quamvis Episcopus tamen possit committere vicario suo, aut officiali generali facultatem recipiendi resignationes, & conferendi beneficia, capit. ultimo. ubi Doctores de officio vicarii in 6. de quo supra quinta. par. capit. 8. ex numero 112. Non tamen poterit id committere singulari personae, nec etiam ipsi vicario de certo beneficio, ex dict. §. prohibemus. & ratione ibi expressa tenet glossa ibi d. verb. cuicumque. in fine. & Fran. numero secundo Rota decisio. 1. & 4. de officio vicarii in antiquis. & decisio. 5. eodem titul. in novis. & ibi Papaz. Selua de benef. 2. part. qu. 21. Rebuffus in praxi. titul. de vicariis Episcop. numero vigesimo & in forma vicariatus, numero 110. & in regula decimarum Cancellaria. verb. aut vicarios perpetuos. Gambarus de officio legati. lib. secundo a numero 363. Flamin. Paris. dict. quest. ultima, numero trigesimo. & Sbrocius de vicario Episcopi, lib. primo quest. quinquagesima secundo numero quarto & vigesimo quinto.

- Quamvis contrarium tamen tenet Rota decis. 5. de concess. prebende in antiq. ior. & Staphil. de literis gratiat. tit. de modis vacationis. §. resignationis modus. numero 21. dicentes, quod compilatores libro sexto errauerunt in reddenda ratione d. §. prohibemus. quæ responsio est contra textum, in proæmio sexto. ut inquit Domin. & Franc. supra & Gambarus numero 366.*
- In permutatione tamen tamen, quam partes facere considerant, ex quo in ea collatio est necessaria, & debita compermutantibus, posset procedere opinio Rotæ dict. decisio. 5. de concess. prebenda. & Staphil. maxime quando esset de beneficiis diuersarum dioecesium, Puteus decis. 76. libro tertio, gloss. in cap. unico. de rerum permutat. §. 6. verb. collationem. versic. in 2. communiter approbata, ut infra sequenti par. capite quarto, num. 65. & fauet Villadiego de legato, quæstion. 9. 1. p. num. 98.*
- Diuisim autem bene potest tamen concedi facultas admittendi resignationem, & postea illa admissa facultas conferendi glossa, Franchus, & alij supra, & Rota d. decisio. 5. de officio vicarij in nouis in additione. num. 10. Sbrocius d. 9. 52. in 28. & 9. 53. nu. 7. fauet Villadiego supra.*
- Similiter etiam tamen non potest constitui procurator in specie ad præsentandum ad beneficium vacaturum, Rebuff. sup. & Lamber. etiam sup. & 4. q. art. 1. 2. & 3. & Cassad. decis. 5. de iure patr. Mando. ad Lapum allegat. 8. litera N.*
- Quod procedit tamen non solum in beneficiis vacaturis per mortem, sed etiam per renuntiationem, vel alias ex d. §. prohibemus, quamvis contra teneat Lamber. d. ar. 2. n. 6.*
- Sed limitatur primo, nisi persona sit Illustris, quod procederet tantum in Episcopo, intellexerunt domini in vna Burgi sancti sepulchri, coram Achille 1555. ut apud Verallum lib. 1. decisio. 377. in manuscr. Lamber. d. qu. 4. artic. 2. numero 7. & 7. qu. art. 24. numero 13. per textum in cap. significasti. de iure pat. secundum vnum intellectum, de quo per D. d. ibi. Sed iste intellectus non conuenit illi textui, ut patet ex verbis, ibi, Pro Ecclesijs sibi commissis adepti fuerint, ut recte aduertit Lambert. d. n. 13. qui plures intellectus affert ad illum textum, vnde mihi non placet ista limitatio.*
- Secundo limitatur, nisi ex iusta causa patronus haberet se absentare in longinquas partes, quia tunc poterit autoritate ordinarij interueniente alique ponere loco sui, ut præsentet ad vacatura, ut cum Corfeto tradit Lambert. d. 9. 4. articulo 2. numero 3.*
- Tertio limitatur, ut tamen non procedat, quando daretur potestas præsentandi in genere, Abbas in d. cap. fin. num. 6. Probus ad Monach. in c. 1. de offic. vicar. in 6. numero 9. & Lamber. dicta quæstione quarta, artic. 3.*
- Quarto limitatur, ut tamen non procedat in procuratore, seu administratore generali negotiorum patroni, ex iusta causa absentie constituto ante vacationem beneficij, cui præsentationem committeret, nam tunc valeret datio procuratoris, etiam quod vnicam præsentationem haberet, Ioann. Andreas in cap. fin. Pauin. de officio & potestate Capituli sede vacante. 2. par. 9. 5. Rebuff. in forma vicariatus. num. 13. & 71. Probus supra, & Lambert. supra dict. artic. 3. & 8. 9. artic. 9. numero 4. & fuit resolutum in d. Pampilonen. beneficij de Vgarte 13. Februarij 1595. coram Dom. Iusto. Nempe tamen præsentationem saltim per pro-*

curatorem, seu administratorem generalem patroni datum ante vacationem beneficij suscipi, præsertim ex iusta causa ratione longe absentie, ut per Ioann. Andream, n. 3. in fin. Inolam, Anto. & alios in d. c. fin. de concess. prebende. Nullis verb. patronus potest. & Lamber. supra, & c.

Quod tamen secus esset, si tamen essent nominatæ personæ præsentandæ, ut fuit resolutum in alia Pampilonen. parochialis de Licaroz, 17. Maij 1595. coram D. Orano.

Et de impetrante seu obtinente tamen beneficium viuentis, vide textum, & ibi Doctores in cap. prima de concess. prebende. Rebuff. in praxi, tit. de reprobata beneficiorum viuentium impetratione. Corraf. dict. cap. septimo. num. 2. & 3. Rosin. de beneficiis. cap. 9. Bernard. Diaz in praxi crimin. Canon. cap. 50. & ibi Salcedum ibi late de hoc, & in regula Cancellariæ, de non impetrando beneficia per obitum viuentis. & ibi glossatorem, Soto, & Rebuffum, ac Sarnen. qui eam per seipsem quæstiones tractat, & Mandosium, qui per duodecim, & P. Gregorium de beneficiis, capitulo 32. numero 2.

Ait tamen tamen Corraf. d. c. 7. nu. 4. quod cum improbabile votum captandæ mortis verisimiliter in collegio cesset, quando soleant negligi, quæ communiter possidentur, l. 2. c. quando & quibus. 4. pars debeat. libro 10. & nemini datum censetur, quod vniuersitati conceditur viuentis beneficium ei conferri posse proditum est, c. cum venisset. vbi glossa, & Panorm. de rest. spoliat.

Rebuffus tamen vero in dict. proæmio, verb. sati. aut etiam Collegio, vel Capitulo non posse conferri in titulum beneficium viuentis, secus si in proprietatem, id est, per vnionem, per quam non confertur Ecclesiæ, ut titulus, sed conceditur, tanquam proprietas, P. de Perusio de vnione, cap. 4. num. 32. Et tamen quod possit vniri absque præiudicio possidentis, dicit in praxi, d. tit. de reprobata beneficiorum viuentium impetratione. num. 56 & 57. quia licet forte, inquit, omnes de collegio desiderabunt mortem possessoris, tamen quia per vnionem non fit præiudicium viuenti, ideo vnio valet.

Sed ego non video, tamen quomodo Collegio, vel Capitulo possit conferri beneficium in titulum, etiam si non sit viuentis, sed solum concedi in proprietate per vnionem, de qua loquitur textus, & gloss. in d. c. cum venisset. & Abbas ibi, n. 10. Et sic etiam erit intelligendus Corraf. iuxta textum, & auctores quos citat. Nam tamen collatio, seu resignatio facta in fauorem Capituli, vel Collegij vnioni æquipollet, cum talis beneficij collati, seu resignati vltierus vacatio contingere non soleat, Mandos. de signatura gratia. tit. de vnio. vers. idem fit. & Flam. Paris. de resignat. beneficio. lib. 4. q. 10.

Rursus existimo vnionem tamen posse fieri de beneficio viuentis, non solum Collegio, vel Capitulo in quo procedit ratio, quam ex glossa, & Panorm. assignat Corraf. sed etiam dignitati, aut beneficio alicuius personæ particularis. In qua licet videatur posse cadere votum captandæ mortis, tamen in vnione, in qua concessio non fit ipsi particulari personæ, sed eius dignitati, vel beneficio, non consideratur ista ratio. Et tamen textus in d. c. 1. 2. & 3. de concess. prebende, cum alijs, loquuntur de collatione respectu tituli.

Verum cum tamen vacat beneficium, non solum conferri, sed etiam promitti recte potest d. c. 2. ibi, An sequam

tequam vacent, & promissum debetur, licet affectum non sit, sed valeat collatio alteri facta, c. si soli. de concess. prabenda. in 6. Abbas in d. cap. 2. numer. 2. Rebuff. d. verb. fati. versic. quod verum est, quando promissio valeret, qui erit videndus, Corraf. d. c. 7. numero. 6. & Rochus de iure patron. verb. honorificum, quest. 36. Qui ex hoc ait, quod patronus qui promissit alicui eum presentare ad beneficium vacans, licet possit variare, tenetur etiam illum presentare, quia talis promissio de presentando obligat.

Contra quem tamen tenet Lamber. 2. par. 2. li. quæst. 7. art. 15. dicens huiusmodi promissionem esse nullam, quia sapit simoniam, & quia videretur acceptasse presentationem antequam presentaretur. Sed hæ rationes Lab. non videntur bonæ nec veræ.

Pater Gabriel Vazquez t Societatis Iesu in materia de beneficiis dicebat promissionem de beneficio iam vacante obligare, si is cui fit, sit benemeritus, dum tamen alius non sit magis benemeritus, nam tunc esset contra iustitiam.

Mihi vero satis probabile videtur promissionem etiam de beneficio vacante, licet iure non sit prohibita, nunquam tamen obligare, ex eo quod in beneficiorum provisione debet esse libertas, vt Ecclesiis melius possit provideri, maxime cum collator non sit dominus, sed administrator, & dispensator beneficiorum. Nec obstat textus in d. c. 2. & in d. cap. fin. de concess. prabenda. à contrario sensu, quia ex eis solū potest colligi promissionem istam de beneficio vacante, non esse iure inhibitam, non tamen colligitur eam esse obligatoriam.

Conferri autem beneficium t potest simulatque beneficiatus mortuus est, vel alias vacat, ab ordinario etiam ignorante mortem, seu vacationem, & sub conditione si vacat, Corrafius s. n. 7. & diximus 8 par. c. 2. à n. 4.

Et cum per obitum vacat t beneficium, conferri potest, nondum etiam humato, seu sepulto corpore defuncti, glossa in c. bona. 2. de elect. verb. iratatum. & ibi Abbas num. 11. qui ait, Innocentium Compostell. Ioan. Andream, & communiter Dd. sequentes tenere opinionem glossæ, scilicet non esse necessariam ad electionem expectare sepulturam prælati, licet id sit honestum, ex c. nullum. 2. 79. distin. quod etiam tenet Bertachi. de Episcopo. 1. par. 1. lib. 3. quest. P. de Baifio in directorio electionum, cap. 2. 3. par. Matthæus Bois Miscell. in materia electionis, & quando tempus currat. Ripa lib. 2. respons. 13. n. 4. Lamber. 2. p. 2. lib. quest. 2. ar. 1. vbi ait, id multo magis procedere in presentatione, & videtur tenere Cuchus in inst. n. aior. lib. 4. tit. 1. n. 20.

Et quidquid sit t in electione prælati, de qua loquitur textus in d. cap. nullus, & in d. cap. bona. ex quibus eam non posse fieri, ante quam mortuus sit traditus sepulturæ, tenent Maiolus de irregul. lib. 4. c. 35. num. 6. & Fr. Manu. Rodrig. quest. regul. tom. 2. qu. 53. art. 13. pro qua sententia satis reuera vrgent illa iura maxime d. c. bona. non vt electio sit nulla ipso iure, sed cassanda. In collatione tamē certū videtur, nō esse opus expectare sepulturā defuncti, quia est diuersa ratio, quāvis etiā in collatione contra teneat, ex d. iuribus. Corraf. d. cap. 7. numero 7. & Duarenus de benef. lib. 6. cap. 1. ait, fuisse quorundam opinionem, ne mortuo quidem beneficiario posse beneficium dari, antequam demortui cadaver sepulturæ traditum fuerit, d. c. bona. 2. hoc tamen vsquequaque receptum non esse.

Difficultas est, an beneficium t quod vacat de iure,

re, licet non de facto, quia aliquis est in possessione, seu intrusus, recte conferri possit. Et t posse conferri, docent Rota decis. 9. de iure patro. in antiquis. Lapis allegatione 16. vbi Mandos. add. 1. dicens, veram & communem conclusionem Felin. in cap. ceterum, de rescrip. numero. 24. Rebuff. in praxi, tit. requisita ad collationem, num. 60. & de prohibita beneficiorum viuentium impetratione, num. 47. & 48. Rochus verb. honorificum, numero 86. Lamber. 1. par. 2. lib. quest. 5. articl. 9. Corraf. d. cap. 7. num. 4. Duaren. dict. li. 6. cap. 1. & Hoieda de incomparib. benef. c. 4. à n. 7. & c. 13. nu. 60. & posthæc Gonçal. ad reg. mensum, gl. 15. s. 1. à n. 39.

Quod procedit, quando possessio est t euidenter iniusta, aut eius color cassatur à iure, vt in terminis cap. licet Episcopus, de prabend. in 6. per cap. de multa, eod. titul. Secus t vero vbi possessio est colorata, & color non est cassatus à iure, vel ab homine, nam tunc colorata possessio alterius ante cassationem reddit inualidam collationem alteri factam. Et t attenditur ista inualiditas, etiam in collatione ordinarij ex defectu potestatis, ne videatur conferre beneficiū viuentis, & non ratione surreptionis, quæ non cadit in ordinario, ita Abbas nu. 19. post Butrium in capit. cum nostris. de concessione prabenda, & Imol. ibi, Francus in dict. capit. licet Episcopus, numero secundo. & videntur tenere Felin. in cap. in nostra. de rescrip. cor. vigesima nona & Selua tertia parte, quæstione duodecima, decimatercia qualitate, num. decimonono, seu 58.

Contrarium tamen, t scilicet, quod valeat collatio facta ab ordinario de beneficio vacante de iure, non obstante colorata possessione alterius, ex quo in eo non datur surreptio, vt supra dictum est 8. par. cap. 3. numer. 3. quæ solum consideratur in proposito, tenet Calder. Hostien. & Ioan. And. in dict. cap. cum nostris. Menoch. de arbitrar. lib. 2. casu 201. numero 152. Flamin. Paris. de resigna. lib. 8. quest. 9. numero 69. Et idem videtur tenere Gambarus de offic. legari. li. 3. numero 511. iuncto numero 566. & Gregor. Lopez in l. 10. titul. 16. par. 1. gl. fin. ibi, Alias autem conferri potest. Et t hoc etiam tenet Cosmas in pragmat. ca. sanctione. titul. de pacificis possessoribus ad fin. verb. provideatur. nisi collatio fiat post triennem pacificam possessionem, cum titulo colorato declaratione non præcedente, ex illo textu, & regula, quod etiam ait Francisc. Marcus decis. 141. par. 2. numero primo & decimo, & videtur sentire Lapis d. allegatione decima sexta, ibi, Quia ibi litera fuerant surreptitia, &c.

In provisione t autem Papæ, vel legati, in quibus cadit surreptio, vt dictum est d. 8. par. c. 3. num. 3. facienda est mentio de colorata alterius possessione, aliàs est surreptitia, & nulla d. c. cum nostris & ibi DD. Felin. in d. cap. in nostra. cor. 36. Selua 3. par. quest. 11. 20. qualitate, num. 34. seu 102. Berouius in cap. super literis de rescrip. numero 72. vers. 17. & Menoch. d. casu 201. n. 139.

Quæ conclusio limitatur primo t, vt non procedat in provisione facta motu proprio, qui excludit surreptionem, vt post Chalder. consil. 13. de rescrip. & in d. c. cum nostris. docent Felin. dict. cor. 36. numer. 35. Selua supra num. 37. seu 115. & Menoch. numero 142. Quamuis t contrarium teneant Imola, Butrius, & Abbas. n. 19. in d. c. cum nostris. ex eo quod in proposito addit in Papa defectus intentionis, qui non tollitur motu proprio.

Secundo limitatur t seu declaratur, vt non procedat in possessione beneficii, generaliter, vel specialiter referuati, ex provisione inferioris à Papa, nam il-

la possessio non est colorata, nec considerabilis, sed caret omni effectu, & iuris adminiculo, vt dictum est *supra* 5. par. cap. 1. a nu. 427. & cap. 5. a nu. 21. Imola in d. cap. cum nostris. Felin. numero trigesimo tertio Selua 35. seu 105. & Menoch. 147. ubi *supra*. Lopus d. alleg. 16. numero secundo & ibi Mandos. litera E.

Vnde non est verum, quod t. aiunt Felin. ibi nu. 52. *trigesimo sexto* & Selua numero 36. quod si possessio fuisset accepta ignoranter contra reservationem, & decretum Papæ, qui prius reseruasset beneficium, esset facienda mentio de eo, cuius contrarium videtur tenere Menoch. *supra*. n. 144.

Impetrans tamen beneficium, tunc per annum 53. pacifice possessum debet facere mentionem de possessione illius, &c. ex regula de annali (cui tamen quoad istam primam partem solet derogari,) quæ habet t. locum etiam in beneficiis reseruatis, non solum specialiter, sed etiam generaliter, quia regula indistincte loquitur, & est fauorabilis, & militat eadem ratio in proposito, vt per Mandos. d. reg. de annali. quest. 15. in 3. opinione. Quamuis tempore Gregorij XI. solum loquerentur de beneficio specialiter reseruato, vt per Rotam *decision*. 78. de rescr. in antiquis, & ita tenendum est, quidquid teneant Felin. *supra* num. 33. & Selua dicto numero 35. Cassad. decis. 14. numero 9. super regulis. & Sarnen. dict. reg. de annali. quest. 23. & ita fuit resolutum per Rotam in vna Calciaten. scholastrix 16. Maji 1588. coram D. Plato, & in vna Cracouien. canonicatus, 24. Ianuarij 55. 1594. coram D. Seraphino. In t. qua domini dixerunt, Quod regula de annali contentatur sola detentione de facto etiam sine titulo, Cassad. dict. decis. 14. nu. 9. & 10. & habet locum in omni modo vacandi. Cassad. decis. 15. super regulis. etiam ex persona alterius, quam annalis possessoris vacet. Sarnen. de annali. quest. 34. & licet beneficium sit reseruatum, tamen intrusus potest dare de regula, quicquid teneat Felin. dicto num. 35. Cassad. d. decis. 14. n. 9. Sarnen. 7. 23. & Rota Colonien. canonicatus, coram Do. Verallo 29. Maji 1570. quia fuit ab ista opinione recessum per Rotam in d. Calciat. Et post hæc tradit González & gl. 31. n. 26. dicens nouissime fuisse resolutum in vna Seguntina canonicatus 28. Maji 1603 coram D. Lita.

Tertio limitatur, vt non t. procedat stante clausula in supplicatione, ac dicti N. & aliorum, quorumcunque concessionem, prouisiones, & possessiones habeantur pro expressis, &c. Rota in Colonien. canonicatus inf. adducta, n. 74. Et t. idem videtur stante clausula, 57. Ac d. N. & aliorum quorumcunque concessionem, prouisiones, aliaq; iura habeantur pro expressis, seu clausula, Ac d. N. & aliorum quorumcunque iura, prouisiones, &c. habeantur pro expressis, nam sub verbo iura, videtur possessio venire.

Quarto limitatur, vt non procedat, t. quando in rescripto est clausula, vocatis vocandis, quæ operatur expressionem coloratæ possessionis, cum per eam citandus sit possessor, ita Felin. d. cor. 36. numero trigesimo secundo, Selua dict. numero trigesimo quarto seu 103. & Menoch. numer. 140. ubi *supra* post Cardin. conf. 93. Et t. dicit Menoch. ibi, quod scribunt relati omnes clausulam hanc, vocatis vocandis, solum in scriptis executoriis apponi consueuisse, quod nunc non declarat.

Sed ego non video t. quod id relati dicant, & si 60. in literis executoriis apponerentur, esset difficultas, de qua alias infra 6. limitatione, imo d. clausula vocatis vocandis, non solet poni in literis beneficialibus, nec in gratiosis, nec in executoriis solum quando

exprimitur detentor, seu intrusus in supplicatione datur mandatum de prouidendo, committendo collationem, cum clausula, vocato possessore, &c. & cum detentor, seu intrusus, exprimitur in literis tantum, & non in supplicatione, prouisio fit in forma gratiosa, si impetrans habet approbationem, & in executione dicitur, quod citetur possessori, &c.

Quinto limitatur, t. vt non procedat, quando in rescripto est clausula, dummodo non sit alteri ius quaesitum, ita citati limitatione precedenti, & Fel. in capitul. super literis, n. vnde dicitur, de rescriptis, & González dict. glossa decima quinta, §. primo, n. sexagesimo septimo. & Rota in dict. Colonien. canonicatus infra adducta.

Quæ t. clausula, vt videmus, ponitur in omnibus literis, de beneficiis non reseruatis, ac etiam in literis, de beneficiis reseruatis, quando exprimitur detentor, seu intrusus, Hiero. Paulus in pract. Chancel. in notab. super vacanibus nō reseruatis. versu. clausula, alias ius quaesitum. Sarnen. in reg. de non tollend. iure quaesito. quest. 1. in princip. Et t. ratio huius limitationis est, nam ista clausula tollit omnem surreptionem quæ posset allegari a tertio prætendente rescriptum esse sibi præiudiciale, & non est opus alia mentione suæ coloratæ possessionis, ex quo per illam clausulam præseruatur ei ius in beneficio quaesitum, & conceditur gratia sub conditione, vt tunc tantum procedat, quando per eam non præiudicatur iuri quaesito, vt per 64. Cardin. d. conf. 93. & Felin. d. n. n. Quamuis t. d. clausula non suspendat gratiam, & sic non est alias iustificanda, Achilles decis. 18. num. 2. de probation. & Rota in d. Colonien.

Et de d. clausula t. dummodo non sit alteri ius quaesitum, vide dicta *supra* 4. part. capit. 3. a numero 19.

Sexto limitatur, vt non procedat, quando in literis est clausula amoto quolibet detentore, nam satis videtur facta mentio de possessione colorata per istam clausulam, quæ habet vim expressionis illius, ita Rota *decision*. 38. & 69. de rescriptis in antiquis, quæ ait, quod hodie propter dictam clausulam, quæ ponitur in bullis, non est ne cessaria mentio coloratæ possessionis, & Ioann. Andreas, Cardin. Imola, Butrius, & Abbas numero 21. in dict. cap. cum nostris. idem Cardin. consil. 31. Domin. in cap. nemo, de election. in 6. Felin. dict. cor. 36. numero 32. Selua dict. numero 34. seu 104. Staphil. iur. de vi & effectu clausularum. §. de clausula amoto, quolibet detentore. Rebuffus in praxi in forma & declaratione noua prouisionis. verb. amoto, exinde, & in concord. in forma literarum executor. verb. contraditores, Menoch. §. 7. 141. & nouissime Rota in d. Colon. canonicatus, González *supra* nu. 68.

Sed hæc limitatio procedit, quando ista clausula 67. poneretur in literis gratiosis, secus si in literis executoriis, vel in executione gratia, id est, intra clausulas executorias, (prout hodie consuevit poni, (ex clement. prima in fine. de prabend. ubi verba posita in executione non augent dispositionem, Lopus allegat. numero quinto & sexto ubi Mando. litera N. & litera B. Calder. conf. 25. de prabend. Cardin. Imola. Butrius, & Abbas ubi *supra*. Domin. conf. octuagesimo sexto Staphil. Rebuff. & Meno. ibi. Et t. facit quod dicitur 63. Imola in dict. clement. prima quod tales clausulæ executoriæ apponuntur in Cancellaria, præ;

ria, præter intentionem Papæ, qui non exprimit, nisi dispositiua fundantia gratiam, ergo solum illa excludunt surreptionem, non alia. Et est notandum, quod isti authores, excepto Rebuffo, parificant, quod illa clausula ponatur in executione gratiæ, id est, inter clausulas executiuas, vel in literis executoriis separatis, ut per Felin. in cap. licet numero septimo de offit. ordinarij. Rebuffus vero, dicto verbo amoto, facit differentiam inter ista, nam dicit dictam limitationem procedere, quando ista clausula appositæ sit in literis principalibus gratiæ, licet inter clausulas executiuas, ut ibi in forma nouæ prouisionis, quam ponit, & declarat, secus si tantum in literis executoriis separatis, in quo Rebuffus non loquitur consequenter, nam in utroque casu eadem est ratio.

70 Bart. tamen, Zauarella & nepos, Cardinalis, quem refert & sequitur Fel. d. cor. 3. 6. n. 32. & Selua d. n. 34. in suo cons. 8. tenet contra istam limitationem & considerationem, dicens, non esse veram, quia stylus Curie non habet, nec vnquam habuit talem clausulam apponi in literis gratiosis, nec illis conuenire potest, cum illæ simpliciter dirigantur ad eum, cui fit gratia, sed talis clausula solum conuenit, & apponitur literis, seu clausulis executoriis, ut in cap. proposuit. de concess. præben. & cap. cum vnuerfor. derer. permitt. id eo concludit simpliciter tenendum, quod d. clausula posita in literis executoriis operatur mentionem coloratæ possessionis, quando literæ gratiosæ, & executoriæ sunt simul factæ, id est sub eadem data, ut folio, & quod dicta consideratio forte procedere possit, ubi literæ executoriæ fuissent factæ ex intervallo post gratiosas. Quæ sententia mihi placebat, & ita plane videtur tenere, Rota supra. & in d. Colonien. infra adducta ad fin.

71 Nec obstat d. clem. 1. in fin. quia in proposito non agitur de augenda dispositione, sed de excludenda surreptione, quæ recte excluditur per clausulas in executione, seu in literis executoriis positas, ex quo per illas constat de scientia Papæ, & eius intentione, Felin. in cap. nonnulli. de reser. n. 27. Ias. in l. ex pupillari. ff. de vulgari. n. 2. Surd. de alimen. tit. 2. q. 1. n. 18. & alij.

72 Nec obstat d. dictum Imolæ ibi, quia verius est tales clausulas executiuas, apponi ex intentione, ordine, & commissione Papæ, ut placet, maxime quia semper in supplicationibus dicitur, cum clausulis opportunitis. Sed & nihilominus tenenda videtur d. sublimitatio, & communis sententia, quæ plane probatur ex d. clem. 1. in prin. de præben. ubi per clausulam in executione positam non excluditur surreptio. Gonzalez gloss. 9. in annotat. numero 243. & de d. clausula amoto, vide d. sup. 6. par. cap. 3. à num. 48. & Mandos. d. lit. O.

74 Et dict. decisio Colonien. & canonicatus 20. Maij 1602. coram D. Pamphilio post hæc scripta visa, sic se habet, Fuit resolutum in gratiam nouæ prouisionis Ioannis esse iustificatam, vacationem enim canonicatus, de mense Septem. extra Romanam Curiam per obitum Christophori fatetur Enriquez qui & ipse in sua prouisione mittitur eadem vacatione, Agidius decif. 595. & insuper in instrumento adeptæ possessionis fatetur obitum Christophori de mense Septem. Agidius decif. 263. & in commissione cause narrat obitum extra, Curius. l. cum pretium. C. de lib. caus. quod de huiusmodi canonicatu sic vacante fuerit ipse Ioan. prouisus ab Archiep. Colonien. in vim indulti, iustificatur ex literis ipsius Archiepiscopi cum eius subscriptione & sigillo, quæ probant prouisionem. Rota dec. 16. de probat. in antiq. Fel. in c. post

cession. sub n. 3. infra. & n. 15. co. tit. præsertim ad effectum verificationis prouisionis narratæ, quam sufficit iustificare de facto. Agid. decif. 16. in fin. Crescen. decif. 154. alias de præben. Caputaquen. decif. 407. part. 2. habilitates Ioannis iustificatur ex eo, quod Papa in sua gratia attestatur illum fuisse examinatum ab examinatore deputatis in urbe, & idoneum repertum fuisse, ultra quod adsunt testes, qui deponunt de eius idoneitate, & publica voce & fama, & communi reputatione, & probant habilitates impetrantis. Rota in ant. decif. 114. Moheda 128. in fi. cum vulg. Clericatus Ioannis probatur ex eisdem testibus, qui viderunt ipsum incesisse in habitu, & cum tonsura, & deponunt de clericatu ex communi reputatione, quæ sufficit, ut in supra allegatis decisionibus. cessat difficultas ex susceptione minorum ordinum, & presbyteratus in urbe, ut patet ex literis illustriissimi vicarij, quæ probant etiam clericatum, cum non soleat vicarius sequentes ordines conferre, nisi sibi prius constet de precedentibus, Innocentius in cap. 1. in verb. inferioribus, num. 3. & ibi Ioan. Andreas, & Butrius numero 17. de clericis peregrin. Abbas in capit. nisi. in 1. notab. de præben. Felin. in c. vnico, sub nu. 2. de litis contest. Familiaritas bonæ memoriæ Cardinalis Madritij probatur ex attestatione eiusdem vicarij vrbis in literis promotionis ad ordines, in quibus etiam dicitur illum esse clericum Colonien. & coadiuuatur ex eisdem testibus, qui dicunt vidisse illum inseruire prædicto Cardinali, & hoc sufficit ad iustificandam familiaritatem narratam, cum de ea non agatur ad effectum reservationis, ut pluries fuit decisum. Valor canonicatus, quod non excedat 24. non eget alia iustificatione, quia fructus canonicatus Germaniæ, qui consistunt in distributionibus & ex eis non soluitur annata, semper habent exprimi ad hanc summam, Sarnen. super reg. de valore. q. 8. sub numer. 5. Rebuff. in forma nouæ prouisionis, verb. cuius & illi forsan. & in 3. par. signaturæ, verb. nec non verus valor. num. 4. & 7. & super reg. de vno. gl. 5. & 7. & fuit resolutum coram me in causa Leodien. canonicatus 9. Decemb. 1589. & sepius pluribus alijs, & hanc consuetudinem ita exprimendi valorem in his canonicatibus notoriam esse asserunt etiam testes in causa examinari super 8. art. De valore obtentorum satis constat, quantum enim ad canonicatum, & præbendam Sanctorum Cassei, & Florentis in oppido Bomien. diocesis Colonien. quod non excedat 24. satis iustificatur, ex supra dictis. Valor autem Præposituræ S. Stephani, Moguntin. probatur ex eisdem testibus super 8. qui dicentes articulum verum probant omnia contenta in art. & sic quod habet exprimi in hac summa, quod non excedit 24. Bart. in leg. Labeo. num. 8. ff. de suppellectili legata. Bal. in repetit. l. de quibus, nu. 40. vers. sed quid. ff. de legib. Felin. in cap. auditis, numero 24. circa finem. vers. vnde si in capitulo. de præscript. & iste etiam valor comprobatur ex imperatione prædecessoris, & notissimum est in iustificatione valoris obtentorum admitti qualemque probationem. Agid. 674. Putens 29. libro primo, Cota 198. etiam si minor quam semiplena, ut de vnico teste de fama cum adminiculo tradit Agid. decision. 683. cum alijs allegatis. Non obstant deducta contra gratiam Ioannis, quod enim non fiat in ea mentio prouisionis ordinarij ad fauorem Enrici, & eius possessionis, & inde secutorum, iuxta capit. cum nostris. de concess. præben. Non obstat stante clausula, de qua in supplicatione de dict. defuncti, & aliorum quorumcunque prouisiones, concessiones, institutiones, collationes, & possessiones, pro expressis habendo, quæ operatur indiuiduam omnium expressionem, iuxta consilium Butrij 2. alias

49. *scilicet à Rota approbatum. Tollitur etiam iste defectus ex aliis clausulis, nempe, amoto quolibet illicito detentore, quæ posita in eadem gratia habet vim expressiõis coloratæ possessionis. cap. proposuit. de concess. præbend. Ioann. Andreas in d. cap. cum nostris in gl. penult. Rota decif. 38. & 69. de rescript. in antiquis. Felin. in c. in nostra. 36. cor. vers. 2. nota. de rescript. Rebuff. in forma nouæ prouisionis verb. amoto. nu. 1. & insuper adest alia clausula, dummodo non sit alteri ius quesitum, per quam excusatur gratia à vitio surreptionis, propter ius, vel possessionem alterius, quod per hanc clausulam censetur præsèruatum. Card. conf. 92. n. 4. Felin. c. in nostra. d. 36. cor. vers. 1. nota. & in c. super literis. n. 11. eodem tit. de rescript. Selua de beneficiis. par. 3. q. 11. n. 103. Non obstat, quod dicitur non fuisse iustificatam hanc clausulam, dummodo tempore datæ non sit alteri ius quesitum, quia non est aliàs iustificanda, cum non suspendat gratiam. Achilles dec. 18. n. 2. in fine. de probatio. per eam enim præsèruatur tantum ius alteri competens, de quo non docet Enricus, qui solum nitiur collatione sibi facta vigore expectatiuæ ab ordinario emanatæ, quæ non suffragatur, cum concedi non possit ab inferiore à Papa, c. nulla. c. relatum. cap. ex tenore. & cap. constitutus. de concess. præb. & sit etiam prohibita, ex Concil. Trident. sess. 24. c. 19. & consequenter videtur quoque exclusæ ab indulto, quod remouet tantum obstacula, & vult, ut collationes fiant secundum sacros Canones, & decreta Concilij Trident. Quod dicitur in hac prouisione non fuisse factam mentionem litis inter Ioann. & Enricum, tollitur ex clausula, etiam inter aliquos litis, cuius statum, &c. pendeat indecisa, per quam dicitur facta sufficiens mentio litis, & sic ita ut Papa intellexerit litem eo modo, quo pendebat, Rota dec. 20. de rescript. in nouis. Gemin. conf. 120. n. 6. & sequen. Putem dec. 2. de rescript. Achilles dec. 9. eodem tit. & fuit dictum coram me in causa Mediolanen. Capella de Valdarno, 3. Iulij, 1595. Non obstat, quod in supplicatione Ioannis dicatur tempus octo mensium ad obtinendam nouam prouisionem, nondum fuisse elapsum, cuius contrarium dicitur in literis, quia fuit expedita alia supplicatio cum expressione, quod tempus erat elapsum, & hæc concordat cum literis, quæ super ista fuerunt expeditæ.*

CAP. II.

De tempore, intra quod debet de beneficiis
prouideri.

SYMMARIA.

De beneficiis debet prouideri infra sex menses, n. 1. Quod habet locum non solum in collatione, sed etiam in electione. n. 2. Nisi sit cathedralis, vel regularis Ecclesia, quæ ultra tres menses prælato vacare non debet. num. 3. Quod intelligitur respectu principalis prælati perpetui. num. 4. In cæteris autem Ecclesiarum secularium prælatibus, ac in dignitatibus, & aliis beneficiis, in quibuslibet Ecclesiis constitutis, habet locum semestris. n. 5. Secundo habet locum in præsentatione, nisi sint patroni laici tantum, qui solum habent quadrimestre. numero 6. Tercio habet locum in prouisione parochialium, etiam stante Concil. quando earum collatio ad Episcopos spectat, licet quando ad Papam aut alios spectat, debeant infra quatuor menses personam magis idoneam præ-

uius concursu eligere, & electioni illis significare. numero 7.

Quarto habet locum, etiam in hospitalibus, quæ conferuntur in titulum beneficii. n. 8. & quod dicitur Dd. quod non est tempus statutum ad conferendum hospitalia, accipitur de hospitalibus, quæ non conferuntur in titulum beneficii. n. 9.

Quinto, habet locum in habente à Papa indultum conferendi beneficia reseruata, licet prouideat virtute indulti, alias prouisio denoluetur ad Papam, n. 10. Licet secus sit in executore Papæ, qui Papa vice fungitur, n. 11. Papæ etenim nullus terminus est præfixus, contra Paulum de Ciudadinis. n. 12. & 13.

Amittit tempus currit legatæ, & nuntio remissæ, numero 14.

Dicti sex menses dati ad conferendum sunt à tempore scientiæ vacationis numerandi. n. 15. Nam dantur in odium negligentis, n. 16. Et sic etiam non currunt impedito, siue fuerit impedimentum iuris, siue facti, n. 17. Et in tempore impedimenti computatur tempus suspensionis, & peregrinationis pro absolutione obtinenda, &c. n. 18.

Durante lite super iure conferendi, seu eligendi, non currit tempus, licet secus sit in patronis, n. 19.

Quod necessario requiratur notitia vacationis, ut currat tempus ad conferendum, &c. adducitur resolutio Rotæ, n. 20.

Tempus sex mensium datum ordinariis ad conferendum parochiales ad eorum collationem spectantes per bullam Pij V. quæ dicit à die vacationis, intelligitur à die vacationis notæ, quamvis Episcopus nondum accepisset possessionem Episcopatus, cum per ipsum fuisset, ex Rota in decisionibus postis, à num. 21. Ex quibus conuincitur sententia Flores docentis semestris datum in dicta bulla currere à die vacationis, etiam ignorantibus, n. 25, & quedam doctrina Rebuffi, numero 26.

Sex menses numerandi sunt à tempore scientiæ, vel à tempore, quo scire potuit, & debuit collator, ut Episcopus qui teneatur visitare singulis annis, numero 27. & seqq. ubi adducuntur resolutiones Rotæ. Oportet enim, quod ignorantia Episcopi non sit supina, numero 30.

Et debet intelligi de notitia vera, vel presumpta vacationis, quæ determinari debet per iudicem considerata qualitate beneficii, modo vacationis, & longitudine temporis illius, distantia locorum, & fama, n. 31. & n. 32. & 33. ponuntur resolutiones Rotæ.

Patronus tempus datum ad præsentandum, siue à iure, siue à fundatore, currit non à die vacationis, ut tenuit Rota antiqua, & alij, sed à die notitiæ vacationis, à n. 34. & adducuntur resolutiones Rotæ, numero 36. & 37.

Sufficit contra patronum scientia præsumpta, nec id negant, qui dicunt non sufficere scientiam interpretatiuam, num. 38. & ad decisiones Putei, & Mohedam in contrarium citatis, respondetur, quod in proposito non agitur de omissione, vel priuatione iuris conferendi, vel præsentandi absolute, sed solum pro ea vice, quod non est maximi præiudicij, & ideo sufficit scientia præsumpta, etiam si sit narrata in gratia, numero 39.

Scientia vnius patroni non nocet alteri, ex Rota n. 40. Et ius præsentandi etiam in vno ex patronis, qui non habuit scientiæ, conservari potest alius propter scientiam exclusis ex Rota, cuius resolutio ponitur, n. 41.

Dicti menses debent computari secundum calendarium, & secundum quod menses occurrunt, & quod deficit de pri-

de primo mense accipiendum est de ultimo, cum assignetur tempus à quo debeant incipere, n. 42. & de momento ad momentum est huiusmodi computatio faciendā, à tempore scilicet scientiæ, seu vacationis notā, &c. n. 43.

DE beneficiis vacantibus providere debent ij, ad quos provisio spectat infra sex menses, cap. nulla. 2. de concef. preben. &c. licet. de supplenda negligentia pralato. & Clem. 1. eodem tit. l. 8. tit. 16. par. 1. de quo late Rebuff. in praxi, tit. de deuolut. & in repet. d. c. 2. circa fin.

2 Quod habet locum non solum in collatione, sed etiam in electione, vt docet Abbas per textum ibi in 3. cap. dilectus. de concef. prebend. n. 2. & alij, nisi sit cathedralis, vel regularis Ecclesia, quæ ob maius periculum impendens, siue imminens, ultra tres menses pralato vacare non debet, c. postquam 50. dist. c. obeuntibus. 63. dist. c. ne pro defectu. de electione.

4 Et intellige in Ecclesiis cathedralibus respectu principalis pralati, nempe Episcopi, & in regularibus, in quibuscunque earum pralatis principalibus perpetuis, quocumque nomine nuncupentur, siue Abbates, siue Priores siue prapofiti.

5 In cæteris autem Ecclesiis secularium pralaturis, ac in dignitatibus, & aliis beneficiis in quibuslibet cathedralibus, & aliis Ecclesiis, tam secularibus, quam regularibus constitutis, habet locum semestre, de quo in d. cap. 2. Innoc. Ioan. And. & Abbas in d. c. ne pro defectu, idem Abbas in d. cap. 2. Rota decif. 5. de electione in nouis. Rebuff. d. tit. de deuolutio. n. 4. & in concordatis, tit. de Regia ad pralaturas nominatione. §. 1. verb. intra sex menses, Mandagorus in tract. de electione nouorum pralator. l. p. cap. 1. & ibi Boer. Pet. de Baifio in directorio election. 3. parte, c. 42. Matth. Boif. in Miscell. in materia electionis, §. tempora electionum, & Cuchus in institutio. maioribus libro 4. tit. 1. numero 168.

6 Secundo, habet etiam locum dictum capitulum secundum in presentatione, nisi sint patroni laici tantum, qui solum habent quadrimestre ad presentandum, c. unico. §. verum. de iure patronat. in 6. & ibi glo. & Dd. & dictum est supra 5. par. cap. vltim. 9. notab. a. n. 209.

7 Tertio, habet locum in provisione parochialium, etiam stante Concilio Tridentino, sess. 24. de reformat. cap. 18. quando earum collatio ad Episcopos spectat, licet, quando earum collatio ad Papam, aut alios spectat, debeant infra quatuor menses personam magis idoneam præuio concursu eligere, & electam illis significare, &c. vt in constitutione Pij V. supra adducta præcedenti parte, caput. 3. numero 3. quæ est videnda.

8 Quarto, habet locum etiam in hospitalibus, quæ conferuntur in titulum beneficij. Et quod dicunt Feder. de permutat. quest. 29. Paulus in clem. 2. de religiof. domib. Cosmas in pragmatice sanctione, tit. de collatio. §. item circa, verb. respectiue, Selua de benefic. 3. parte, quest. 64. n. 3. Corraf. 4. parte, cap. 1. nu. 6. Gambarus in cap. unico de rerum permutat. in 6. nu. 137. & Cerola in praxi Episcopali, l. parte, verb. beneficium. §. 1. quod non est tempus statutum ad conferendum hospitalia, accipiendum est de hospitalibus, quæ non conferuntur in titulum beneficij Ecclesiastici, de quibus supra l. parte, cap. 3. & ita in terminis tradit Rebuff. d. verbo, intra sex menses, versic. Item quando, & ante cum Calder. consil. unico. de supplenda negligentia præ-

2. Tom.

latorum.

Quinto, et habet locum in habente à Papa indultum conferendi beneficia referuata, licet prouideat virtute indulti, alias provisio deuoluetur ad Papam, Castadorus decif. 8. de prebend. Crescen. 15. eodem tit. Mandos. de signatura gratia, tit. de prouisio. versic. in beneficiis reseruatis, Anast. Germon. de indultis Card. §. volumus, num. 56. & facit, quod dicitur in decisione Colonien. canonicatus circa finem adducta, cap. præcedenti, ad fin. Licet et secus sit in executore Papæ, qui Papæ vice fungitur, Castad. d. decif. 8. numero 6. Selua dict. quest. 64. numero 4. Cosmas dict. verb. respectiue, Rebuff. dict. verb. intra sex menses, & in forma mandati, verb. inducentes, versic. queritur, intra quod. Corraf. d. cap. 1. num. 6. Cerola d. §. 3. & Flores, quest. 4. numero 73.

Papæ et tamen nullus terminus est præfixus, Francus in cap. statutum. de preben. in 6. num. 6. Castad. ibi, & Rebuff. d. verb. intra sex menses, & d. tit. de deuolutionibus, numero 5. Lambert. de iure patronatus 2. par. 3. lib. quest. 2. art. 8. num. 9. & Mandos. reg. 34. de annali. 9. 90. numero 5. qui tmerito reprehendit Paulum de Cidanis de iure patron. 6. par. art. 3. §. 26. numero 44. dicentem, quod Papa, etiam habet sex menses, ex dict. cap. licet. de supplenda negligent. pralator. quod id non probat, & dictum est supra 5. par. cap. 1. numero 97.

Et an istud et tempus currat legato, dictum est dicta 5. parte, c. 3. ex num. 22. & de Nuntio, numero ultimo.

Et dicti sex menses et dati ad conferendum sunt à tempore scientiæ vacationis numerandi, cap. quia diuersitatem. in fine, de concessione prebendæ, & d. c. licet, & ibi Innocentius, & Abbas, & alij, & d. leg. 8. tit. 16. parte 1. & ibi Gregorius Lopez, Selua 3. parte, quest. 59. Rebuff. d. tit. de deuolutio. à num. 10. & in repetit. d. cap. 2. circa finem, versic. 3. queritur, Mandagorus supra 1. par. cap. 1. & 3. & ibi Boerius, Petrus de Baifio 1. par. cap. 23. & 3. par. cap. 42. Corraf. 1. par. cap. 7. numero 8. Ioan. Nicol. Gimon. in Enchiridio benef. tit. 2. cap. 3. ex numero 26. & tit. 3. cap. 3. numero 30. & 34. Cerola d. 1. part. verb. ius patronatus, §. 8. l. dubio, & Flores de Mena, quest. 3. numero 6. Ioan. Quintin. in repetit. cap. multa. de preben. numero 97. & Azor instit. moralium, 2. par. libro 6. c. 26. quest. 10. & de tempore dato ad eligendum, idem dicunt Mandagor. Boerius, Pet. de Baifio, & Flores ibi, & Tirag. de retractu lignag. §. 35. glo. 4. num. 7. & Cuchus d. lib. 4. tit. 1. numero 170.

Nam istud et tempus datur in odium negligentis, Francus in d. cap. statutum, & Dd. in dictis iuribus, & sic etiam et non currit impedito, siue fuerit impedimentum iuris, siue facti, Abbas in d. c. quia diuersitatem. n. 3. Cosmas d. §. item circa, verb. tempus, Selua, & Rebuff. supra, Mandagor. d. c. 1. & 2. & ibi Boerius, & Pet. de Baifio supra, Rochus de iure patronat. verb. honorificum, quest. 28. n. 58. Ioan. Gutierrez canon. quest. lib. 1. c. 28. Cerola, & Flores, n. 4. supra, & decisio Placent. vltima ad finem adducta infra, n. 24. quæ est videnda.

Et in tempore impedimenti, et computatur tempus, sive pensionis, & peregrinationis pro absolutione obtinenda, quousque perueniat in domum suam, etiam data noticia vacationis, vt reuera videtur probari in d. c. quia diuersitatem, & ibi tenet glossa penultima, Innocentius n. 5. & Abbas n. 3. idem Innocent. in d. c. 1. eodem tit. quamuis contra dicant Cosmas, & Selua supra.

T 2

19 Vnde durante lite super iure t^r conferendi, seu eligendi, non currit tempus, licet fecus sit in patronis, Feder. consil. 232. Rebus in concord. d. ut. de Regia ad prelaturas nominatione. §. i. verb. intra sex menses, Lamber. 2. par. 2. lib. 9. c. 1. ar. 2. Berolius in c. quoniam. de iure patr. n. 42. & Flores d. 9. 3. n. 33. & 34.

20 Vnde in vna t^r ciuitatis Castellane 18. Iun. 1557. coram Illustris. Quiroga fuit per Rotam resolutum, Quod capta possessione canonici vigore supplicacionis, literis non confectis die 10. Augusti, & sic facto loco extraneanti Iulij 3. si quis illum impetrasset, die 10. Februarij sequentis certo modo cum narratiua deuolutionis ad sedem Apostolicam, non probatur deuolutio, quia licet lapsi erant sex menses dati ordinariis ad conferendum, quibus dies termini computatur in termino secundum communem, ut per Francum, in c. quam sit §. electus, n. 3. de elect. in 6. Io. Andr. & Abbas in c. bonæ 2. de elect. Lamber. 2. p. 2. lib. 9. c. 2. art. 1. n. 3. Tamen ob id modicum tempus lapsum vnius, vel quatuor dierum, non constabat de notitia vacationis, qua necessario requiritur, ut currat tempus ad conferendum, &c.

Et in t^r vna Placentina parochialis de Malpartida, coram D. Seraphino, 28. Iunij 1585. coram D. Pamphilio, 20. Decemb. eiusdem anni, & presertim coram D. Bubalo, 24. Mart. 1586. Rota resolutum tempus sex mensium datum ordinariis ad conferendum parochiales ad eorum collationem spectantes per bullam Pij V. que dicitur a die vacationis, intelligi a die vacationis notæ, quamvis Episcopus nondum accepisset possessionem Episcopatus, cum per ipsum steteret, ut in sequentibus decisionibus.

22 Coram t^r D. Seraphino, 28. Iunij 1585,

Fuit resolutum gratiam D. Bartholomæi esse canonizandam, cum Papa in collatione huiusmodi parochialis preueniret, cum enim vacasset 19. mensis Decemb. 1581. quo tempore Reuerendissimus Episcopus habebat literas sue promotionis ad Episcopatum in manibus, & habuerat notitiam vacationis huius parochialis 25. eiusdem mensis, ut ex eiusdem depositione constat, utique sex menses dati in bulla feli. recor. Pij V. ad faciendum concursus, & providendum, etiam quod presupponamus incipere, non a die vacationis, sed a die scientie, durabant usque ad 25. Iunij 1582. Quare cum approbatio examinatorum fuerit, 28. Iunij, & prouiso Episcopi 3. Iulij, utrumque extra tempus, & post sex menses datos a Pio V. intra quos verumque expedire debebat, intrat prouiso Bartholomæi, sub die 1. Iulij cum Papa, tam potestate ordinaria preuenire possit, c. dudum, & c. si a sede de preben. in 6. quam vigore bullæ Pij V. reservatis beneficia huiusmodi, de quibus non fuit facta prouiso intra sex menses, & hoc respectu subsequenter prouisionis Episcopi potest dici prouentio innecta reservationi. Non obstat dispositio Concilij sel. 24. c. 18. de reform. quia eius observatio debet fieri, iuxta terminos bullæ Pij V. cuius dispositio est clara, & ideo non habet locum in casu isto, in quo lapsum erat tempus dictorum mensium, quod Episcopus nondum fuisset affectus possessionem Episcopatus non releuat, ex his que deducta fuerunt coram Illustrissimo Lancello, in Burgen. canonicatus 28. Iunij 1583. maxime cum haberet per multos dies ante vacationem literas sue prouisionis in manibus. Vltimo non obstat, quod deducitur de iure questio, ex oppositione, & examinatione, quia id procedit in termini statutorum quarundam Ecclesiarum patrimonialium, non in casu isto, in quo ex dispositione bullæ suprascriptæ intra sex menses requi-

ritur, quod quis fuerit examinatus, & prouisus de beneficio, alias eius dispositio ad solum Papam spectat. Et ex his cessant omnia ex aduerso deducta.

In eadem t^r coram D. Pamphilio 20. Decemb. 1585.

Dixerunt domini, gratiam domini Bartholomæi esse canonizandam ex rationibus, alias per R. P. D. meum Seraphinum diligenter, & accurate more suo consideratis, in eius decisione sub die 28. Iunij proxime preteritis, non obstantibus his, que nunc pro parte D. Michaelis deducuntur, nam quod statum sex mensium datum ordinariis ad conferendum parochiales, ex constitutione felicitis record. Pij V. non currat Episcopo, nisi a die capte possessionis Episcopatus, repugnat a constitutioni, que loquitur expresse a die vacationis, & tamen in casu, de quo agitur, etiam incipiendo a die notitie, que fuit 25. Dec. 1581. collatio fuit facta post sex menses, videlicet sub die 3. Iulij 1582. & eo magis cum Episcopus haberet literas expeditas, iam de mense Novemb. 1581. & sic longe ante vacationem, in qua potuit capere possessionem Episcopatus, & ideo cum per ipsum steterit, perinde est, ac si illam accepisset, & ideo tempus currit, c. fin. de elect. non enim dicitur impediri, qui de facili poterat impedimentum remouere. I. qui potest facere, cum ibi notatis. ff. de regul. iuris, & licet fuerit detentus per Regem, nihilominus quia poterat capere possessionem per procuratorem, prout postea illam accepit de mense Ianuarij, huiusmodi impedimentum non suffragatur. Bartolus in l. fed. & si per prelorem, §. i. ff. quib. ex causis maiores, l. al. in l. eos. §. apostolos, in princip. C. de appell. Boerius consil. 43. n. 9. Hymon consil. 179. nu. 9. in fine, beneficia decisio. i. de iure patronatus in antiquis, & alias fuit dictum coram R. P. D. meo Cantuio, in vna Forolouen. fideicommissi 21. Aprilis 1582. impedimentum infirmitatis non excusare appellantis, qui non rediit pro apostolis, cum potuerit mittere procuratorem. Neque obstat, quod in Episcopatu non adessent examinatores Synodales, & ideo esset expectandus aduentus Episcopi, qui congregaret Synodum, quia ut alias fuit resolutum in vna Litteren. Archipresbyteratus, coram Reuerendo P. D. meo Blancheto, die 6. Iunij 1582. ubi illi non adfuit, potest examen fieri ab aliis, etiam quod non sine in Synodo deputari. Neque etiam obstat clausula, dummodo non sit alteri ius questum, quia placuit responsio data in decisione, ultra quod etiam si fuisset Michaeli aliquod ius questum ex oppositione, illud esset resolutum nonsecuta collatione intra sex menses a die vacationis, vel notitie, iuxta dictam constitutionem Pij V. ius enim dicitur acquisitum cum sua causa, Ias. post alios, in l. qui Romæ. §. Flauius num. 14. ff. de verbor. oblig. Decius in cap. Ecclesia sanctæ Mariæ. sub n. 35. de constitut. Neque obstat, quia dicuntur de surreptione, & obreptione, quia non sunt narrata ista preparatoria ad collationem, quia stante, quod vigore bullæ nedum examine, sed etiam collatio erat facienda intra sex menses, & ideo ea non facta, beneficium erat affectum, & reservatum, ista qualitas non est talis, que retraxisset Papam a concessione, & sic non viriat. Innocent. in cap. cum nostris. de concess. prebenda. Felis. in cap. super literis. sub n. 8. de rescript. Apud decil. 4. quod vero sit narratum, prouisionem Episcopi non fuisse canonice, iuxta formam Concilij, & constitutionis Pij V. factam, & Michaeli nullo canonico titulo, vel iuris adminiculo interuenisse, satis ex pramis est verificatum, stante dicta reser-

reservacione, quia si collatio fuit facta per ordinarium de beneficio reservato, nullum fuit ei acquisitum ius, & dicitur in iuris, Rota decif. 2. de restitut. spoliati. in antiquis, Cassadornus decif. 2. cod. tit.

24

In eadem f. coram domino Bubalo, 24. Martij 1586.

Proposui dubium in hac causa stantibus summaris testimoniis, & iuribus, & aliis hinc inde deductis, a quo tempore sex menses dati in constitutione felic. recordatio. Pij V. inceperint currere Reuerendissimo domino Episcopo Placentino de nouo promisso ad providendum de Ecclesia parochiali de Malpartida in casu, & ad effectum, de quo agitur, & domini concorditer concluderunt, quod tempus sex mensium tantum incipiat currere a die, quo dominus Episcopus habuit notitiam vacationis huius parochialis, qua fuit 25. Decembris 1581. per textum, in cap. quia diuersitate. de concessione praeend. cap. licet de supplenda negligent. praelator. Rebuffus in praxi tit. de deuolutio. num. 10. & quamvis domini admitterent, ex testibus examinatis pro parte Episcopi probare consuetudinem Hispaniae, quod Episcopi de nouo promissi non admittantur a Capitulis ad possessionem suorum Episcopatus, nisi prius ostensis, & visis literis Apostolicis, iuxta extrauag. iniunctae de elect. nec non nisi visis literis in consilio Regio, & obtemperata manu serenissimi Regis subscripta pro executione literarum Apostolicarum. Nihilominus dixerunt domini ex hoc non probari tale impedimentum, ut Episcopus Placentinus non potuerit accipere possessionem sui Episcopatus ante diem 22. Ianuarij 1582. quo die fuit capta possessio per procuratorem, seu ante diem tertiam eiusdem mensis. In confesso enim est inter partes, quod bulla Episcopatus expedita fuerunt in Curia, & transmissa ad partes 18. Septemb. 1581. & quod peruenerunt V. lissipon. die 19. Nouemb. sequentis, ubi etiam accessit modernus dominus Episcopus Placentinus, ex ciuitate Poltelegren. 30. eiusdem mensis Nouembris, a quo tempore usque ad diem 25. Decembris, vel saltem ad diem tertiam Ianuarij sequentis potuerunt omnia de facili expediri, praesertim cum ex intervallo temporis duorum mensium, quo literae peruenerunt V. lissipon. multum verisimile fuit, quod iam bulla essent visa per consilium Regium in oppido de Madrid, vel quod postea potuerint expediri in dicto consilio ex quo qualibet hebdomada per tabellarios citatis equis transmittuntur literae ab oppido Madrid ad ciuitatem V. lissiponem, & cum pars domini Michaelis de Ayala se fundet in impedimento Episcopi, debet illud concludenter probare, quia sumus in impedimento, quod scripturis, & testibus probari potest, puta per exhibitionem sedulae Regiae, ex cuius data apparebit de impedimento, item per productionem expeditionis factae in consilio Regio, & hoc casu requiritur plena probatio, ut per Iasonem post alios in l. 2. §. quod diximus, num. 2. ff. si quis cautionib. vel quatenus haec probatio in iudicis arbitrio resideat, ex allegatis per Menoch. de arbitris, casu 118. num. 3. videbatur dominis, hoc impedimentum non probari, ex supra deductis, & hoc maxime dicendum est, cum non sufficiat allegare impedimentum, nisi etiam probet fuisse adhibitam omnem diligentiam in illud remouendo, Bartolus in l. quibus diebus, in principio, & ibi Socinus num. 3. de conditionibus & demonstrationibus. Felin. in cap. ex transmissa, in princip. de rescrip. Ruinus consil. 15. num. 5. lib. 4. Socinus iunior consil. 76. numero 79. & seq. lib. 1. Aymon consil. 279. sub numero 3. versic. 3. dico, Felinus in cap. venerabilis, numero 3. in fin. versic. 3. limit.

2. Tom.

ta de iudiciis, alias quis dicitur impedimentum par. i. ex propria voluntate, ut per Aymon. vbi supra, & ex his cessant ea, quae dicuntur pro parte domini Michaelis, quod impedito impedimento iuris, vel facti non currit tempus ad conferendum, iuxta textum in cap. quia diuersitate ad finem, ubi Abbas numero 3. de concessione praeend. & Imola numero 13. qui testatur de communi, Panormitan. in d. cap. ex transmissa numero 28. de prescript. cum aliis per Tiraque. de retractu lignag. §. 35. glossa 4. nu. 5. quia ut supra dictum est, hic non constat sufficienter, de impedimento Episcopi, quinimo potius de negligentia in non adipiscendo possessionem Episcopatus, saltem per procuratorem ante diem 22. Ianuarij 1582. & consequenter tempus sex mensium incipit currere a die notitiae vacationis, & ita domini concluderunt.

Ex quibus tunc conuincitur sententia Flores dicta quae stione 3. a. n. 36. docentis semestre datum in dicta bulla ad parochiales conferendas currere a die vacationis etiam ignorantibus.

Conuincitur etiam doctrina Rebuffi, d. tit. de Regia ad praelaturas nomina, §. 1. verb. a die vacationis, quam sequitur Flores ibi a. n. 23.

Intelligi autem sex menses f. numerandos a tempore scientiae, vel a tempore quo scire potuit, & debuit collator, ut Episcopus qui tenetur visitare singulis annis, Rota dec. 7. de praeend. in antiquioribus quae in antiquis est 13. de iure patronatus, alias 556. & decif. 6. eodem tit. de iure patronatus in nouis, alias 263. Lapsus allegatione 80. alias 51. nu. 17. & ibi Mandos, litera L. Abbas in d. capit. licet de supplenda negligent. praelatorum num. 3. Felin. in cap. 2. numer. 2. de exceptionibus. Decius consil. 135. in fine, Bertachin. de Episcopo 1. par. 1. libro questione 7. Selua d. quest. 59. Rebuff. d. tit. de deuolutio. nu. 10. Rochus, verb. honorificum, quest. 27. num. 57. Lambert. 2. par. 2. libro quest. 1. artic. 8. & 3. par. 2. libro questione 2. artic. 8. Gimon. tit. 3. cap. 3. sub numero 34. Gregorius Lopez supra, Hieronym. Gabriel consil. 185. libro 2. Mascard. conclus. 879. numero 10. Anastas. Germon. de indultis Cardin. §. volumus, numero 63. Cerola in praxi. 2. parte, verb. deuolutio, §. 2. Flores supra a numero 8. & Cechus de benef. & pensio. capit. 5. num. 5.

Et ita fuit dictum in Burgen. canonicatus 27. Martij 1583. coram D. Bubalo supra adducta 5. par. cap. 4. num. 34. Tempus sex mensium non currere a die vacationis, sed a die illius notitiae, vel ab eo tempore quo scire potuit, vel debuit, iuxta opinionem, quam tenet Rota, &c.

Et in vna Maceraten. beneficij 1. Iunij 1594. coram domino Lita fuit dictum, Quod licet tempus conferendi non currat a die vacationis, sed a die scientiae, tamen iuxta opinionem, quam amplectitur Rota, currit ab eo tempore, quo Episcopus facultatem conferendi iure potuit, vel debuit habere, Rota d. decif. 13. Beneficij d. decif. 7. de praeend. Rebuff. d. n. 10. &c.

Oportet tamen, quod ignorantia Episcopi non sit supina, Abbas in cap. fin. nu. 7. de iure patron. Bertachin. in Repert. verb. patrono non praesentante, num. 28. Gomez. in cap. 2. de constitutio. in 6. num. 54. Mascard. conclus. 626. num. 9. & Cerola d. verb. ius patronatus §. 8. 2. dub. & vide dicta supra 5. par. cap. 1. circa finem, num. 790.

Et f. debet intelligi de notitia vera, vel praesumpta vacationis, quae determinari debet per iudicem considerata qualitate beneficij, & modo vacationis, & longitudine temporis illius, distantia locorum, &c.

T 3

Capitulum
de
Beneficiis

DECIMA PARS, DE BENEFICIIS,

222

fama ista, Hostien. & Ioan. Andreas in cap. ex parte, de concess. prebend. & ibi Abbas num. 13. & in d. cap. quia diuersitatem, numer. 17. Rota d. decis. 6. Roman. consil. 481. num. 4. & 6. Cosmas d. tit. de collatio. §. item circa, verb. præsens ad finem, Selua sup. Lambert. d. 3. par. 2. libro quæst. 2. art. 18. numero 2. Malcard. dict. conclus. 626. a numero 9. & Cerola d. §. 8. 1. & 2. dubio, & alij, & fuit dictum in dict. Burgen. & in d. Maceraten.

32 Vnde in vna ¶ Toletana beneficij 18. Nouembris 1578. coram D. Seraphino, quæ est 1. par. diuersorum, decis. 481. fuit resolutum, Tempus quatuor mensium per d. bullam Pij V. datum ordinariis ad significandam Papæ personam præuiso concursu electam ad parochiales reseruatæ non currere, nisi à die notitiæ habita vacationis, quamuis bulla dicat a die vacationis, ex d. cap. quia diuersitatem, & d. cap. licet, tamen ignorantiam debere esse probabilem, & verisimilem, qualis non erat in illo casu, attenta qualitate beneficij, & longitudine temporis vacationis, & ideo bullam obstare, &c. Flamin. Parisi. de resignat. benef. libro 8. quæst. 9. numero 107. & Mar. Anto. Genuen. in praxi Archiepiscopalis Curia Neapolitana, cap. 65. numero 5. & posthæc González, gla. 6. numero 132. & Prosper de Augustino ad summam bullarj, verb. parochialium beneficiorum collatio, quæst. 4.

33 In vna tamen ¶ Eugubina præposituræ de anno 1548. tenuerunt domini, Famam quæ consuevit Episcopum in negligentia de morte beneficiati, ad hoc, ut potestas conferendi deuoluatur, iuxta d. bullam decis. 6. seu 265. Bellameram decis. 659. & quæ tradit Roman. supra procedere, quando fama esset omnino clara, si esset dubia, & dubiam esse famam, si habuerit ortum à duobus, vel tribus, qui dicebant se audiuisset, vel quia affines, aut coniuncti, dato quod adesset fama de morte, tamen non fecerunt luctum, ad notatam per Barthol. 1. 2. §. quod si dubitetur, si quemadmodum testam. aperiant, ut per Achillem decis. 46. seu vnica. de supplend. negligent. prælator. sequitur Mascard. d. conclus. 626. numero 11.

34 Similiter etiam ¶ patronis tempus datum ad præsentandum, siue à iure, siue à fundatore currit, non à die vacationis, ut tenuit Rota decis. 1. de iure patron. in antiquis, & Lambert. d. 2. par. 2. lib. quæst. 1. art. 8. & videtur sequi Mandos. reg. 34. quæst. 53. numero 14. & nouissimè ex professo, sequitur Flores dict. quæst. 3. a numero 20. qui tamen male pro se citat Rebus. de deuolut. numero 15. Sed à die notitiæ vacationis, Rota dict. decis. 7. de prebend. in antiquior. & 13. de iure patron. in antiquis, Caputaquen. decis. 248. parte 3. & Rota in vna Legionen. parochialis de anno 1577. quæ est 1. pars diuersorum, decis. 421. Lapis allegatione 78. ad 4. quæstionem, numero 12. (vbi Mandos. littera T.) qui ait, quod intelligitur hoc de scientia certa, & non interpretatiua, &c. Bertachin. supra, Cosmas dict. tit. de collatio. §. item circa, verb. præsentandum, Selua dict. quæst. 59. qui postquam dixit, quod tempora conferendi, ac præsentandi non currunt, nisi à tempore notitiæ, ait illud debere intelligi de notitia vera, vel præsumpta vacationis, quæ, ut diximus, debet determinari per iudicem, considerata beneficij qualitate, & quantitate, locorum distantia, & fama &c. Quod etiam ait Reb. in concordatis dict. tit. de Regia ad prælaturas nomina. §. 1. verb. intra sex menses, Rochus dict. quæst. 27. qui cum Abbas in capitulo nos quidem de testam. recte ait, hoc esse verum, etiam si testator mandasset præsentationem esse faciendam infra quatuor menses à die mortis, vel vacationis,

quia debet intelligi, & sup. pleri, & à die notitiæ, & cum Lapo supra, quod requiritur scientia vera, non interpretatiua, & Paulus de Citadinis, 6. parte, artic. 3. numero 42. Petrus de Bafio 1. parte, cap. 23. Beroius in cap. quoniam, de iure patronat. numero 52. Gimoni. tit. 2. cap. 3. numero 28. & tit. 3. cap. 3. numero 32. Ioan. Nicol. Delphinus de iure patronat. lib. 2. numero 178. Tiraquel. de retractu lignag. §. 35. glossa 4. numero 7. qui etiam dicit, quod requiritur vera, & certa scientia, nec sufficit interpretatiua, quod etiam cum Lapo, & alijs, ait Caldas de renouatione emphyteusis, quæst. 6. a num. 23. Hieronym. Gabriel d. consil. 185. lib. 2. qui ait, quod non currit nisi à die scientiæ certæ, aut saltem requiritur adeo fuisse notam vacationem, ut inde appareat negligentia patroni, qui scire debuerit, ex Rocho supra (dicente, quod tempus currit patronis à tempore scientiæ, vel à die, quo scire debuit.) Et quod quamuis ordinario, qui visitare debet, & perquirere, imputetur negligentia, si nesciat beneficium vacasse, cum de facto vacat, iuxta supra dicta: tamen patronus non debet censeri negligens, si ignorat vacationem, tamen si notam in loco, vel Ecclesia beneficij eius iurisdictioni non subiectis, quia id inuestigare non tenebatur. Et quod presentatio debet præsumi facta tempore debito, nisi ex aduerso se entia patroni probetur, cuius scientiæ tempus probandum est plenè, cum sit de substantia. Hæc Hieronym. Gabriel. Spino de testamen. glossa 4. num. 21. Anastas. Germon. supra num. 69. & Cerola d. §. 8. 1. dubio, qui ait, quod tempus ad præsentandum currit à die verisimilis notitiæ. Idem Perez de Lara de annuier. & capellan. lib. 2. cap. 9. numer. 35. Celsus de iustit. & iure, libro 2. cap. 34. num. 27. & Azor d. lib. 6. cap. 21. quæst. 11. & Cabedo de patronatibus Regia coronæ, cap. 28. a num. 5. qui ait Regi ignorant non currere tempus ad præsentandum, sicut nec cuiilibet alij patrono. Et quamuis officiales Regis id sciant, negligentiam eorum Regi non nocere, & etiam si Rex sciat non currere ei tempus quatuor mensium ex legitima præscriptione, quæ omnes Reges Hispaniæ tuti sunt, eo quod impediti multis occupationibus, tam in bello, quam in pace, non possunt intra illud tempus præsentare, & ita obtinuisse, &c. Et ita semper praticari videmus, cum Rege enim non curatur de tempore, & termino ad præsentandum, tam in Episcopatibus, quam in alijs præsentationibus.

Et fundamentis ¶ contrariæ sententiæ satisfaciunt 35 Beroius, & alij supra. Et ¶ sic in vna Parmen. beneficij 36 coram D. Pamphilio 1590. fuit resolutum, Patrono non currere tempus ad præsentandum ad beneficium vacans per priuationem, nisi à die notitiæ sententiæ, & priuationis, Lapis allegatione 78. & cum agatur de excludendo patrono à iure presentandi, debere probari veram scientiam, ex Puteo decis. 147. libro 1. Mohed. 160. quæ est 4. de probatio. præsertim, cum est narratum in gratia impetrationis patronum habuisse scientiam illius, & sic istam narrationem debere verificari, & scientiam vnius patroni non nocere alteri, &c.

Et in vna Firmana ¶ alteris, coram D. Blancheto, 37 5. Decembris 1594. fuit resolutum, Quod habens gratiam fundatam in deuolutione ob negligentiam patronum in presentando intra tempus à iure præfixum, debet probare sufficienter scientiam ipsorum, Rebus. de deuolut. numer. 12. Deinde quod Episcopus neglexerit post lapsum dictum tempus conferre, iuxta capit. 2. de cõcessione præbendæ. Præterea, cum vna pars patrono-

tronorum prius presentasset, & presentatus acceptasset presentationem, non currit tempus, nisi à die, quo ipsum presentatus prosequi ius suum, & patroni sciuerunt, & quando testator mandat presentari presbyterum, seu rectorem causa celebranda Missae, beneficium non dicitur Sacerdotale, &c. ita in d. Firmiana, in qua vide alias decisiones & sequenti.

38 Aduertendum est tamen, quod licet Rota in d. Parmen. videatur velle non sufficere contra patronum scientiam praesumptam, tamen contrarium dicendum est, ut patet ex citatis, & ex supradictis, nec id negant, qui dicunt non sufficere scientiam interpretatiam, aliud enim est scientia interpretatiua à praesumpta.

39 Nec obstant & decisiones Putei, & Mohedani citatae in d. Parmen. quia in proposito non agitur de amissione, vel priuatione iuris conferendi, vel praesentandi absoluti, sed solum pro ea vice, quod non est maximi praedicti, & ideo sufficit scientia praesumpta, iuxta supradicta §. par. c. 5. à n. 134. etiam si sit narrata in gratia, nam illa est probatio plena, iuxta subiectam materiam.

40 Et ut dicitur in d. Parmen. & in d. Firmiana, 12. Maij 1595. adducta c. sequenti, n. 13. scientia vnus patroni non nocet alteri.

41 Et ius praesentandi, etiam in vno ex patronis, qui non habuit scientiam, conservari potest, aliis propter scientiam exclusis, ut fuit resolutum in causa Spoletina beneficij, 28. Maij 1590. coram Domino Blancheto, in qua fuit dictum, Quod cum tempus ad praesentandum non currat patronis, nisi à die scientie, ut in hac causa fuit resolutum coram Domino Bubalo, sententia eiusdem domini Bubali est confirmanda, nec obstat, quod dicitur constare de scientia patronorum, ex presentatione per ipsos facta, die 7. Maij 1588. de persona Ioannis Ant. Bart. & sic presentatio postea facta de persona Vincentij 17. Septembr. eiusdem anni sit post tempus quatuor mensium, & sic Vincentio minime suffragetur, quia fuit responsum, quod in illa presentatione facta 7. Maij non interuenerunt omnes patroni, & sic ex ea probatur tantum scientia illorum, qui dicuntur presentationi, 7. Maij nominata sua dederunt, non autem eorum, qui in illa non interuenerunt, & ex persona illorum, qui non interuenerunt sustinetur presentatio Vincentij, cum ius praesentandi, etiam in vno ex patronis conservetur, Fedor. consil. 102. Abbas 54. num. 3. parte 1. & quod scientia vnus non noceat alteri comparato, fuit superioribus mensibus resolutum in vna Parmen. beneficij coram Bubalo, quare qui vult ostendere nullitatem istius praesentationis, debet probare scientiam istorum omnium patronorum, qui Vincentium praesentauerunt, cum illa possit etiam ex persona vnus, qui ignorauit, sustineri, &c.

42 Rursus dies mensis debent computari, secundum Calendarium, & secundum quod menses occurrunt, & quod deficit de 1. mense accipiendum est de ultimo, cum assignetur tempus, à quo debeant incipere, verbi gratia, si beneficium vacat 8. Id. Iulij, 7. die Iulij finitur semestre, etiam si sit bissextus, ita glossa in cap. quam sit, verb. mensem, de elect. in 6. & ibi Archidiacon. Ancharan. Dominic. & Franch. Ioan. Andreas, & Baldus in cap. ne pro defectu, de elect. Butrius n. 12. & Abbas 6. in c. licet. de supplend. negligent. Prælat. Bartol. & Dd. in l. cum bissextus, ff. de verbor. significat. Mandos. d. tract. de election. nouor. prælato. 1. par. c. 3. & ibi Boerius in addit. qui plures refert, Rochus, verb. honorificum, c. 52. Lambertus, secunda par. c. 2. lib. 9. articulo. 14. Menoch. de arbit. lib. 2. casu

50. à num. 21. & nouissime Thomas Sanchez de matrimonio, lib. 2. disputat. 24. num. 15. & Staphileus tit. de vi, & effect. clausular. §. mensis in data. Quamuis Ioannes Quintinus in repetitione capit. de multa, numero 97. cum Hostien. in d. c. licet, dicat hoc semestre tempus ita computandum esse, non ut medium conficiat annum, sed ut in singulis mensibus vnus & triginta dies numerentur, argum. l. 2. & fin. C. de tempor. appellat.

Et de momento ad momentum est huiusmodi computatio facienda, à tempore scilicet, scientiae, seu vacationis notae, ita quod si beneficium vacauit, & fuit nota vacatio 1. Martij, hora 11. vsque ad primam Septem hora 10. per totam, & non post, prouidere possunt. Mandos. dict. cap. tertio, & ibi Boer. P. de Baylio. 3. par. cap. secundo, numero quarto, Matth. Boissius in dictis Miscellam. in materia electionis, §. quando tempus currat, Lambertus & Thomas Sanchez, vbi proxime, & Rota in illa ciuitatis Castellanae supra relata, num. 20.

CAP. III.

De deuolutione.

SUMMARIA.

Si non prouidetur de beneficiis infra tempus praefixum ad superiores, gradatim fit deuolutio, num. 1. & idem est vbi prouidetur indignis, seu inhabilibus, & incapacibus, num. 2. & 3. vbi ponitur resolutio Rota, quod etiam locum habet in patronis etiam laicis, num. 4. quamuis in patronis laicis contra teneat glossa, & a. l. 3. n. 5.

Patronus non excusatur à lapsu temporis ad praesentandum, ex eo quod praesentauit Ordinario electum, ut examinaretur, quando collatio facienda est per inferiorem, nisi actualiter intra tempus praesentis coram illo, qui est facturus collationem, ex Rota, numero 6.

Excusatur patronus à deuolutione per presentationem factam ei, quem habuit instam causam credendi habere ius instituendi, licet in veritate non haberet, n. 7. & seq. vbi ponitur decisio Rota.

Cuiuslibet superiori, ad quem gradatim fit deuolutio, non currit semestre, quod sibi datur ad conferendum, etiam si deuolutio fiat a patrono laico, nisi à die notitiae, n. 9. & seq. vbi ponuntur resolutiones, & decisiones Rota.

Qui impetrat certo modo tanquam deuolutum, debet probare deuolutionem, nec clausulae generales supplicationis, siue alio quouis modo, &c. alias locum habent, praesertim quia ponitur in calce supplicationis clausula, & de deuolutione detur dispositio in literis, num. 16. maxime stante in literis clausula, dummodo collatio sit deuoluta, ut praesertur, num. 17. Vnde, si beneficium erat reseruatum, gratia locum non habebit, nam deuolutio non cadit in beneficiis reseruatis, num. 18. & vacationis tempus, non deuolutionis debet considerari, ut dicatur beneficium liberum, vel reseruatum, n. 19. & clausula generalis apponi solita, etiam si reseruatum, & operatur, quando Ordinarius vigore indulti reseruatum conferre possit, n. 20.

Quando beneficium existens in diocesi suffraganei impetratur, ut deuolutum ad sedem Apostolicam, iuxta Concilium Lateranense, quomodo sit probanda deuolutio gradatim, utrum præsumentur scientia Archiepiscopi de vacatione beneficii in diocesi suffraganei, & ei currat tempus, à numero 21. Et ei currere, tenent Rota & alij, quia debet celebrare Concilium provinciale, & in eo statuere personas, quæ solite inuestigent quæ correctione sunt digna, & referant in Concilio sequen. & quia habet visitare provinciam. Sed resoluitur id de personis statuendis, nihil referre ad propositum, ultra quod non videtur vniuersaliter esse in usu, & similiter non esse in usu, Archiepiscopos visitare provinciam, nec ex Concilio posse, nisi causa cognita, & probata in Concilio provinciali, & sic non præsumentur scientiam dictæ vacationis, nec currere tempus, nisi probata alias scientia, numero 22. & seqq.

Duobus modis potest quis à Papa impetrare beneficia deuoluta, vel tanquam ad sedem Apostolicam deuoluta, iuxta Concilium Lateranense. & tunc debet probari deuolutio gradatim, vel tanquam deuoluta ad inferiores ob negligentiam primi collatoris, vel patroni, quia Papa cum illis concurrat, & tunc sufficit probare negligentiam primi, numero trigesimo.

Collatio facta à secundo collatore ante factam deuolutionem non valet, nec conualescit, etiam si primus non conferat intra tempus, numero 31. Etiam si collatio sit facta simpliciter, non dicendo iure deuoluto, quamuis secus sit in collatione facta ab Ordinario de beneficio iurispatronatus spreto patrono, num. trigesimo secundo.

Sicut de Capitulo ad Episcopum, ita de Episcopo ad Capitulum fit deuolutio, n. 33. quoad beneficia spectantia ad collationem Episcopi proprio iure, secus, si iure speciali, vel deuoluto, num. 34.

Cum ius conferendi spectat simul ad Episcopum, & Capitulum, qui inter se provisionem diuiserunt per turnos, si Capitulum in suo turno non confert infra tempus, aut confert indigno, non fit deuolutio ad Episcopum, sed ad superiorem, num. 35. Et idem est quando per Canonicum, cui in turno capituli ex commissione ipsius provisio competit, non prouideretur infra tempus, num. 36. quando vero iste Canonicus prouideret indigno provisio infra semestre reuenteretur ad Capitulum, nisi scienter eam ratam habuerit, num. 37. Nec isto casu Capitulum habet nouum semestre, ubi provisio ipso iure est nulla, num. 38. & ponitur resolutio Rotæ, n. 39. & alia num. 40.

Ad quos fiat deuolutio remissive, n. 41.

Deuolutio fit cum onere, & qualitate requisitis in prima provisione, num. 42.

An in beneficiis manualibus, & ad nutum amouibilibus, habeat locum deuolutio, à num. 43. Resoluitur, dari in eis deuolutionem contra A. de Falc. ad effectum, ut superior suppleat negligentiam inferioris, qui tamē re integra poterit moram purgare, & prouidere, quamuis in aliis non est locus purgationi moræ, nec valet collatio facta post deuolutionem ab inferiori, etiam re integra, n. 44. & seqq.

Si iij, ad quos spectat non prouident de beneficiis vacantibus infra tempus præfixum, ad superiores gradatim fit deuolutio, c. licet, de supplenda negligentia Prælatorum, & c. 2. de concessione præbende, ubi Doctores, Corralius de beneficiis, 1. parte, cap. 7. n.

8. & 4. parte cap. 1. n. 11. Caldas Pereira respons. nu. secundo, Azor institutio. moralium, 2. parte, lib. 6. cap. 27. & alij.

Et idem t est ubi prouident indignis, seu inhabilibus, & incapacibus, cap. cum in cunctis, §. final. de electione, ubi Doct. & cap. scriptum, vers. si vero, eodem titulo, & cap. si compromissarius, eodem in 6. Corral. di. numero. 11. Cechus de beneficiis, & pensio. cap. 5. numero 5. & fuit resolutum in vna Toletana portionis, 9. Decembris, 159. coram illustrissimo Mantica, in qua fuit dictum, collationem istius portionis, ex iure deuoluto ad Papam pertinere, cum Archiepiscopus soli Papa subiectus sit, & eam Dionysio incapaci propter impuritatem sanguinis contulit, cap. licet, de supplenda negligentia Prælatorum, & constitutio Gregorij Decimi tertij, 68. Et quamuis non possit argui negligentia ordinarij, nisi à die scientiæ, dict. cap. licet, tamen Archiepiscopus debuit scire conditionem eius, cui confert beneficium, & ita præsumentur, quia antequam ei conferat, de vita & moribus illius, tenetur inquirere, & plenam eius notitiam habere debet, cap. innotuit, de electione, cap. bonæ, 2. in fine, & ibi notat Abbas numero decimo quinto de postulatione Prælatorum, Rebus de pœnis contra collatores indignis conferen. nu. 3. Et hic cessat omnis dubitatio, quia idem Archiepiscopus huic Dionysio aliam prius contulit portionem, sed ille propter inquisitionem factam à Capitulo, fuit exclusus, unde nulla eum ignorantia in provisione huius portionis excusatur, & ideo pro hac vice potestate conferendi intelligitur esse priuatus, c. cum in cunctis, §. de electione, Rebus, sup. n. 1.

Quod etiam t locum habet in patronis etiam laicis, Rota decisio. 5. de iurispatronatus in nouis, Abbas num. 5. & 6. & ibi Additio, & alij in cap. cum vos, de officio Ordinarij, Rochus de iurispatronatu, verbo, honorificum, num. 36. Lamber. 1. parte 2. libro, quest. 10. artic. 4. & 3. parte, 2. lib. quest. 2. artic. 2. num. 27. Probus ad Monachum, in ca. si tibi absenti, de præbenda, in ext. n. 53. Crescen. decis. 11. de iure patronatus. Padilla in l. cum quidam, num. 17. ff. de legat. 2. Quintanaduennas Ecclesiasticum lib. 1. cap. 7. num. 10. & est decisio Rotæ in causa Valentina iurispatron. 20. Martij, 1589. supra adducta, 7. p. cap. 1. num. 112. ex qua & quod ibi dicitur num. 65. conuincitur consilium Aimonis 63. numero 10.

Quamuis in patronis t laicis contra teneat glossa in dist. cap. cum vos, quam sequuntur l. §. tit. 15. par. 5. tit. 1. ubi Gregorius Lopez verb. otro, & Corral. dicta 4. parte, cap. ultimum, num. 10. & 31. Fuscus de visitatione libr. 2. cap. 10. num. 10. & Spino de testament. glossa 4. num. 87. & ex dicta 4. parte. Zauallus questio. 659. (de qua tamē leg. partitæ non est curandum ex defectu potestatis, ad tradita in cap. Ecclesia S. Maria, de constitut. & in cap. 2. & 3. de indic.) & Lessius de inst. & in libr. 2. c. 34. num. 29. Azor d. libr. 6. cap. 21. q. 13. & cap. 22. q. 6.

Nec patronus t excusatur à lapsu temporis ad præsentandum, ex eo, quod præsentauit ordinario electum, ut examinaretur, quando collatio facienda est per inferiorem, iuxta Concilium Tridentinum, de quo supra par. preced. capit. tertio, nisi actualiter inter tempus præsentet coram illo, qui est facturus collationem, ut fuit resolutum in vna Mediolan. iurispatronatus 22. Maij, 1595. coram Illustrissim. Blancheto.

Excusatur tamen t patronus à deuolutione per præsentationem factam ei, quem habuit iustam causam credendi habere ius instituendi, licet in veritate non

non haberet, *Lapus allegatione 95. ad finem Rochus verb. honorificum, quæst. 37. & alij, quos citat Mando-*
sius ibi, & tenuit Rota in d. causa Mediolanen. iur-
ispatronatus, 29. Ianuarij, 1596. coram Domino
Blancheto, his verbis: Fuit resolutum, Futurum esse
instituentum, cum enim fuerit resolutum coram Reue-
ndiss. Porcino consistere de iure patronatus coram me 10.
Novembr. 1595. presentationem factam Preposito de
Alate impedire ius devolutionis, & adhuc effectum
esse validum, quia ad hunc effectum sufficit, patronos
in istam causam credendi illum, cui præsentarunt, habere
ius instituendi, licet in veritate non haberet, Reb. de
devolutio. num. 56. Lapis allegatione 95. in fine, ubi
Addit. Reliquum est, ut à me instituitur, Clement.
Auditor de rescript. Rota de iure patronatus in no-
vis, decisione 4. Crescen. de iure patronatus, decisione
12. in fine, alias frustratoria fuisset excusatio, si nunc non
liceret præsentare, nec posset præsentatus institui. Non
obstat pendentia litis, quia patronus, qui est in quasi
possessione præsentandi, liti pendentia non obstante po-
test præsentare, Abbas in cap. ex literis, de iure patro-
natus, numero sexto, Agidius decisione 700.
Lapis allegatione centesima trigesima sexta num. 7.
Modernus de attentat. 2. par. cap. 4. num. 546. & se-
quen. Præterea, pendentia liti impedit presentationem
tertij, non autem illius, qui est in lite, Rochus verb. ho-
norificum, quæstion. 23. Tertio, Litis pendentia opera-
tur, ne morio altero ex colligantibus fiat nova præsen-
tatio, non autem ut præsentatus institui non possit, ut hoc
casu, & ex his ita decisum.

9 Cui libet autem t. superiori, ad quem gradatim
 fit devolutio, non currit semestre, quod sibi datur ad
 conferendum, etiam si devolutio fiat à patrono lai-
 co, qui tantum habet quadrimestre, nisi à die notitiæ
 iuxta dicta cap. præcedenti, Innoc. in dict. cap. cap. licet,
 Abbas in capit. quia diuersitatem, num. 18. & in ex
 parte, num. 13. de concessione præbend. & in cap. fin. num.
 7. de iure patronatus. Rota deci. 6. de iure patronatus. in no-
 vis, Lambert. 3. par. 2. libr. quæst. 2. artic. 8. & Cerola in
 praxi Episcopali, 1. parte, verb. beneficium, §. 3. ibi, à die
 devolutionis, vel verisimilis notitiæ.

10 Et t. sic in vna Calciaten. coram D. Orano, de an-
 no 1584. fuit resolutum, Devolutionem ad Papam non
 probari, nisi constet de lapsu temporis superioribus etiam
 præfixi, de quo non constat, nisi probetur scientia illorū,
 &c. Et est decisio in d. Valentin. iurispatronatus, de
 qua supra n. 4.

11 Et t. in vna Spoletana beneficiorum coram Do.
 Mantica, 31. Ianua. 1594. fuit resolutum, Devolutionem
 debere probari gradatim de inferiori ad proximum su-
 perioiorem, & quemlibet eorum habere sex menses ad co-
 ferendum à tempore scientiæ. Et sic in casu, de quo ibi,
 debere probari de Abbate, ad cuius collationem specta-
 bat ad Episcopum, & de Episcopo ad proximos superio-
 res, nec consistere de scientia vacationis Abbatis licet sci-
 uerit, fuisse resignationem admissam à vicario Epi-
 scopi, nam ad admittendam resignationem, requi-
 ritur speciale mandatum, alias non inducitur vacatio,
 ut in vna Nolana Abbatia coram Domino Blancheto
 de mense Iunij, 1588. contra Rotam deci. 7. de præ-
 bend. in antiquioribus num. 5. cui consonat, decisio 8.
 num. 2. de renuntiatio. in antiquis, & 1. de election. in
 antiquior.

12 Et t. in causa, Firmana altaris, 27. Ianuar. 1595. cor-
 ram D. Blancheto fuit resolutum, Narratiuam factam
 in gratia, quod aduersarius non est constitutus in or-
 dine prebiteratus debere probari per narrantem, &

qui impetrat vti devolutum de e. & probare scientiam
 collatoris, à quo tempore currit tempus conferendi, dict.
 cap. quia diuersitatem. Narratiuam quoque, quod sit
 præsentatus à maiori parte, esse iustificandam, etiam si
 dicatur obiter dictum, quia ea, quæ potuerunt Papam
 ad concedendum gratiam facilius mouere, sunt verifi-
 canda, capit. secundo de rescript. Capuaquen. decis.
 128. p. 1.

Et idem decifum t. est in eadem Firmana bene-
 ficij coram eodem, 12. Maij, 1595. ut in sequenti deci-
 sione. Domini secerunt in decis. gratiam Ricardi non
 esse iustificatam. Primo, dum narrat se præsentatum
 à maiori parte patronorum, hoc est falsum. Cum enim
 habuerit Coriolanus viginti quinque suffragia, & ipse
 Ricardus, decem & octo, tantum apparer de falsitate
 narratiue. Nec obstat, quod narratiua prædicta in-
 specto numero eorum, qui ipsum non præsentarunt, satis
 sit verificata, quia Papa intellexit de presentatione fa-
 cta à maiori numero, respectu eorum, qui præsentarunt
 Coriolanum, cum dicatur in literis, ipsum ad præsen-
 tationem aliquorum hominum fuisse præsentatum. Nec
 obstat minuta in forma perinde valere, in qua ista de-
 claratur narratiua, perinde ac si fuisset expositum, quod
 à medietate vniuersitatis fuisset præsentatus, quia in hoc
 casu medietas suffragiorum nullum ius tribuit Ricardo,
 cum vniuersitas præsentetur per consensum saltem du-
 arum partium, ex tribus, qui consensus operatur ut à
 tota vniuersitate dicatur presentatio Coriolani facta, non
 obstante aliorum contradiçione. Lapis allegatione
 septuagesima octaua, cum alijs allegatis per Domi-
 num Nicolaum, & ideo presentatio ipsius habetur pe-
 rinde ac si facta non fuisset.

Nec etiam inuari potest de rogatione pro medietate,
 quia talis derogatio non potest applicari iurispatronatus
 vniuersitatis quæ unum tantum corpus constituit, licet
 secus esset dicendum si ad singulos pertineret. Non et-
 iam est iustificata quoad devolutionem, quia cum ex
 precepto testatoris devolutio fieri debeat Plebanum Sæ-
 cli Saluatoris, & Rectorem Sanctorum Iacobi, & Phi-
 lippi, communiter vtriusque scientia euenit conclu-
 denter probanda cum de illorum præiudicio agatur, ut
 fuit decisum coram Rubeis die vigesima Octob. ann.
 Domini 1582. in vna Bonon. terrarum, ideo non proba-
 ta scientia Rectoris, non intrat devolutio. Nec quid-
 quam facit allegata scientia Plebani, quia cum benefi-
 cium vacaret de iure & non de facto, collator non dici-
 tur in mora, nisi data scientia vacationis de iure, Ro-
 ta de rerum permutatione, decisione quinta in an-
 tiquis. Que decisio non fundatur super colorata pos-
 sessione, sed super possessione de facto. Minus probatur
 scientia ordinarij, tum, quia licentia Vicarij, quod tra-
 deretur possessio Coriolano, non infertur ad scientiam
 Archiepiscopi. Et talis enunciativa nec etiam probat
 scientiam Vicarij, quia notario non creditur in hoc ca-
 su, authentic. Si quis in aliquo, C. de edendo. Præ-
 terea, cum Coriolanus fuisset præsentatus ab vniuersita-
 te & institutus, ac possideret, & obtinisset gratiam A-
 postolicam cum derogatione foundationis requirebatur
 scientia, quod de iure vacaret, ut supra dictum fuit ex
 dicta decisione de rerum permutatione: Aliqui-
 bus etiam ex Dominis placebat, gratiam Ricardi non
 sustineri, quia non fecit mentionem de gratia Apo-
 stolica obienta à Coriolano, & ex his ita decisum. In
 eadem coram Domino Seraphino, 4. die Martij, 1596.
 Domini dixerunt, standum esse in decis. non constare
 de devolutione.

Idem fuit resolutum t. in vna Casertana benefi-
 cij, 5. Maij, 1595. coram D. Blancheto: ut in sequenti de-

cisione. *Domini dixerunt, non esse locum executioni sententia in hac causa lata. Primo, quia est nulla ex defectu iurisdictionis, cum Auditor Camera iuxta suas facultates ordinarias non habeat iurisdictionem in beneficiis. Agid. decis. 210. & fuit resolutum coram Bubalo in Mantuana capella, neque potest in vim prorogationis sustineri, quia ubi nulla est iurisdiclio, prorogationi locus non est.* l. priuatorum C. de iurisdic. omnium iudic. Non fuit etiam iustificata gratia circa caput deuolutionis, nam cum in gratia ad sit limitatio, dummodo collatio deuoluta existat, debet probare gradatim lapsum temporis praefixi inferioribus collatoribus, iuncta eorundem scientia, usque ad sedem Apostolicam, c. 2. & c. licet, de supplenda negligent. praetor. c. 2. de concessione praebend. Rebuff. in praxi, tit. de deuolutione, num. 30. & tenuit Rota coram Rubis in causa Salamantina portionis, & coram Mantica in causa Spoletana benefic. 31. Ianua. 1594. quia Papa non intelligitur aliter voluisse providere, quam si esset deuolutum, Mohed. decis. 210.

Idem etiam t in vna Barchinon. beneficij 23. Iunij, 1595. coram Domino meo Corduba, & quod cum beneficium est iurispatronatus, maxime mixti, maius tempus requiritur, vt detur deuolutio ad Papam, &c.

Et qui impetrat certo t modo tanquam deuolutum, debet probare deuolutionem, nec quamuis aliud velit Abbas in d. c. ex parte, de concessione praebendae, numer. decimo tertio, clausulae generales supplicationis, Sive alio quouis modo, &c. alias locum habet, praesertim, quia ponitur in calce supplicationis clausula, & de deuolutione detur dispositio in literis, quae significat, in expeditione literarum exprimendam esse deuolutionem pure & simpliciter, & non conditionaliter, & sic esse verificandam, Cassadorus decisio 5. de praebendis, Crescen. 15. eodem titulo. Caputaquen. 23. parte 1. Mohedanus 17. de praebendis, alias 210. Mandosius de signatura gratiae, titulo de certo modo, & fuit resolutum in d. Spoletana beneficiorum, de qua supra, n. 11. & in Maceraten. beneficij 1594. de qua c. praecedent. n. 29. & in dicta Casertana adducta n. 14. & facit decisio Bellameræ, 734. & dicta infra par. seq. cap. 1. a numero 36. & post hæc tradit González ad reg. de mensibus, §. 4. proæm. a numero 75. & gloss. 32. num. 9.

Quod t maxime procedit stante in literis clausula, Dummodo collatio sit deuoluta, vt praefertur, Cassad. d. decis. 5. n. 3.

Vnde si beneficium t erat reseruat, dicta impetratio, & gratia locum non habebit Crescen. & Caputaquen. ubi proxime, & Mandosius versiculo, amplia etiam, nam deuolutio non cadit in beneficiis reseruat, cum in eis non detur negligentia ordinarij, Cassadorus decisio 8. de praebendis, Crescen. & Caputaquen. supra numero secundo, Mandos. de prouisionib. versic. in beneficiis reseruat, & fuit resolutum in vna Placentina de Valuerde, 1554. coram Dom. Antonio Augustino, vt apud Guidobonum, decisio. 120. in manuscriptis, & fuit dictum in causa Salamantina parochialis delos Villares, de anno 1593. coram Domino Argonio Et post hæc tradit González gloss. 11. num. 16.

Et vacationis t tempus, non deuolutionis, debet considerari, vt dicatur beneficium liberum, vel reseruat, vt in pulchro casu resoluit Rota decisio 774. libro tertio, parte tertia diuersorum, González ibi num. 66. & gloss. 15. §. 2. numero 21. & gloss. 51. numero decimo.

Et t clausula generalis apponi solita, etiam si reseruat, &c. operatur ne frustratorie videatur appositae, quando ordinarius vigore indulti reseruata conferre possit, nam tunc post negligentiam temporis, iuris communis, amplius conferre nequit, & ad sedem Apostolicam collatio deuoluitur, Cassador. dicta decisio octaua de praebendis, & dictum est cap. praecedenti, numero 10. Ita Crescen. dicta decisio 15. num. 3.

Sed difficultas t est, quando beneficium existens in dioecesi suffraganei, impetratur vt deuolutum ad sedem Apostolicam, iuxta Concilium Lateran. de quo d. c. 2. quomodo sit probanda deuolutio gradatim. Et difficultas versatur circa scientiam Archiepiscopi, ad quem de Episcopo fit deuolutio, & de eo ad Papam, Vtrum praesumatur scire vacationem beneficij in dioecesi sui suffraganei.

Nam t quamuis Doct. dicant, quod iudex arbitrat, an praesumatur scire ex qualitate beneficij, & modo vacationis de quantitate temporis, distantia locorum, & fama. Hostiensis, & Ioan. Andr. in dicto cap. ex parte, & ibi Abbas n. 13. Annania in c. sicut, de accusatio. n. 4. & alij citati c. praecedent. n. 1. Tamen re vera ex his fere nunquam, aut raro potest praesumi scientia Archiepiscopi circa vacationem beneficij in dioecesi suffraganei, maxime, cum Archiepiscopus, & prouincia sunt magni, & Episcopatus suffraganei longe distantes ab Ecclesia Metropolitana, vt patet experientia.

Et t regula est in contrarium, quod praesumitur ignorantia, nisi scientia probetur, vt est regula iuris in 6. & in proposito Rebuff. d. cit. de deuolutione, num. 12. Lamber. d. art. 8. num. 1. de qua regula late Mascard. de probationibus, concl. 879.

In hac difficultate t primo Rota dicta decisio sex- ta de iurispatronatus in nouis, alias 263. ait, quod cum Archiepiscopus debeat celebrare Concilium provinciale cum suis suffraganeis, & in eo statuere personas idoneas, quae solcite inuestigent quae correctione, vel reformatione sunt dignae, & referant in Concilio subsequenti, cap. sicut de accusationibus ei currit tempus, ex quo scire potuit, & debuit, sequitur Abbas in dicto capite sicut, numero secundo, dicens, quod inducitur ille textus per Doctores in argumentum contra Archiepiscopos praetendentes ignorantiam circa vacationes beneficiorum prouinciae, nam praesumuntur scire, cum debeant ibi habere personas idoneas, vt in illo textu, & si non statuunt tales personas sunt in affectata ignorantia, &c. Et Annan. ibi. num. 4. dicens, Nota, secundum Ioann. Andr. quod Archiepiscopus non potest probabiliter ignorare facta suae prouinciae, & sic facit contra Metropolitanos, qui conferunt beneficia, quae longo tempore vacauerunt, quasi liceat eis ignorasse vacationes, & sic sibi non cucurrisse tempus, Sequuntur etiam Lamber. d. art. 8. num. secundo, & Mascard. conclusio. 879. num. 10.

Secundo t Rota decis. 7. de praebend. in antiquior. 25 quae in antiquis est 13. de iurispatronatus, alias 556. num. 4. ait, quod Archiepiscopi, qui scire debet, cum suam prouinciam habeat etiam visitare, cap. sopit 4. cap. cum nuper. de censib. & cap. 1. eodem in 6. currit tempus, ex quo scire potuit, & debuit, sicut Episcopo in sua dioecesi, ex quo habet illam visitare.

Sed quoad primum t de personis statuendis, &c. nihil videtur referre ad propositum, cum illa non essent statuendae ad inuestigandam beneficiorum vacationem, quarum in Concilio prouinciali non est danda

danda ratio, sed solum ea, quæ sunt correctione, & reformatione digna referenda in Concilio sublequenti, vt in *dict. cap. scilicet*, & ita ex culpa non statuendi dictas personas, non inferitur culpa circa ignorantiam vacationum beneficiorum in diocesi suffraganeorum.

27 Ultra tamen quod non videntur vniuersaliter esse in usu statuere dictas personas, & ita in hac prouincia Compostellana in Concilio prouinciali vltimo, factò anno 1566. non sunt statuta, quamuis in Concilio prouinciali Toletano factò eodem anno, sint statuta decreto vltimo.

28 Rursus quoad tamen secundum de visitatione quod magis faciebat ad propositum, similiter non est in usu, maxime, in Hispania, Archiepiscopos visitare prouinciam, nec est memoria in contrarium & sic cum ratione consuetudinis Archiepiscopi sint excusati ab huiusmodi visitatione prouinciarum, consequenter etiam sunt excusati ab ignorantia vacationis beneficiorum in diocesi suffraganei.

29 Præterea iam ex Concilio Tridentino *sessione vigesimaquarta, de reformatione, capit. tertio*. Metropolitanus non possunt visitare dioceses comprouincialium, nisi causa cognita, & probata in Concilio prouinciali, & aduertit Fuscus *de visitatione libr. primo capite secundo numero undecimo*. Nec refert, si contra hoc dicas, quod sunt in culpa in non celebrando Concilio prouinciali, vbi de hoc agatur, prout tenentur quolibet saltim triennio, Concilium Tridentinum *capit. 2. sessione vigesimaquarta de reformatione*, nam ex eo, quoad propositum non potest inferri culpa, aut negligentia, & si aliqua est, est valde remota, quæ non habetur in consideratione.

30 Sed est tamen aduertendum cum Mandos. *regul. 3. 4. de annal. quest. 90. numero sexto*, quod duobus modis potest quis à Papa impetrare beneficia deuoluta, vel tanquam ad sedem Apostolicam deuoluta, iuxta Lateranen. statuta Concilij, & tunc debet probari deuolutio gradatim, iuxta supradicta, vel tanquam deuoluta ad inferiores ob negligentiam primi collatoris, vel ob non præsentationem patroni in tempore, iuxta *regulam Cancell. quadragesimam primam de derogatione iurisdictionis*, quia Papa potest concurrere cum Episcopo, seu Archiepiscopo, aut Capitulo, ad quos facta est deuolutio, Abbas in *dicto ca. quia diuersitatem, numero quinto*, & dictum est supra quinta parte, *capit. 1. à numero octauo*, & tunc sufficit probare negligentiam Cap. 1. & tradit posthæc González, §. *tertio proæm. à numero tertio* & §. *quarto à numero 88*.

31 Secundo tamen aduertendum est, quod collatio facta à secundo collatore, verbi gratia Archiepiscopo, ante factam deuolutionem, non valet, cum antea is non habeat facultatem conferendi. Nec conualefcit, etiam si primus non conferat infra tempus. Felinus in *capit. cum ex officio, de præscriptionibus numero trigesimo septimo*, Rebus. *dicto titulo de deuolutio, numero trigesimo secundo* Additio magna Rotæ *decis. 20. de iure patronat. in antiquis*.

32 Quod tamen procedit etiam si collatio fit facta simpliciter, non dicendo iure deuoluto, quamuis collatio facta ab Ordinario iure ordinario de beneficio iurisdictionis, spretò patrono valet non præsentante, nec contradicente infra tempus datum ad præsentandum, vt dictum est quinta parte, *capit. vltimo, numero 242*. Ex quo Ordinarius tunc

conferat ex iure & potestate originali, & collatio ab eo facta, spretò patrono, solum est nulla in fauorem patroni, atque adeo eo volente, & reclamante, non alias, vt ibi.

Tertio tamen aduertendum est, quod sicut de Capitulo ad Episcopum, ita de Episcopo ad Capitulum fit deuolutio, *dict. capit. 2. de concessione præbende, capit. cum in cunctis, §. fin. de election. ob magnam, quæ est inter eos communionem, cap. requisisti, de testa. Corraf. 4. par. cap. 1. num. 12*.

34 Quod tamen intelligitur quo ad beneficia spectantia ad collationem Episcopi proprio iure, secus si iure speciali, vel deuoluto, Abbas in *dict. capit. 2. numero sexto, & octauo* & in *dict. §. fin. numero quinto, & in dict. capit. quia diuersitatem, numero decimo*, Francus in *capit. unico, §. cum vero, numero tertio* & quarto, ne sede vacante, in *sexto, Felin. in capit. irrefragabili, de officio ordinarij, numero tertio*, Rebus. *dicto titulo de deuolutione, à numero vigesimo primo*, Cassador. *dicta decisione octaua de præbend. Mandos. dict. questione nonagesima numero quinto* Gregorius Lopez in *leg. 9. tit. 16. par. 1. Anast. Germon. de indultis Cardinalium, §. volumus, numero quinquagesimo sexto, Aqor c. 27. q. 2*.

35 Quarto aduertendum tamen est, quod cum ius conferendi spectat simul ad Episcopum, & capitulum, qui inter se prouisionem diuiserunt, per turnos, si Capitulum in sua turno non conferat infra tempus à iure statutum, aut conferat indigno, non fit deuolutio ad Episcopum, qui est par collator cum Capitulo, sed ad superiorem, quia diuisio, non tollit, aut mutat ius deuolutionis, quæ est ad proximum superiorem, & non ad eundem inferiorem, qualis est in hoc casu Episcopus.

36 Et tamen idem est, quando per canonicum, cui in turno Capituli ex commissione, seu ordine ipsius, prouisio competit, non prouideretur infra tempus.

37 Quando tamen vero iste canonicus prouideret indigno, prouisio infra semestre reuocaretur ad ipsum Capitulum, nisi scienter talem prouisionem ratam habuerit, *capit. si compromissarius, de elect. in 6*.

38 Neque tamen isto casu Capitulum haberet nouum semestre, vbi prouisio ipso iure est nulla, quidquid velit glossa ibi, *verb. libere*, nam committens, & commissarius non debet habere nisi vnum terminum, seu semestre.

39 Et ita in vna Romana beneficiatus S. Petri, in qua cum ius conferendi ista beneficia priuilegio Apostolico spectaret simul ad Archiepiscopum, & Capitulum, & inter eos collatio esset diuisa per turnum, & in turno Capituli prouideret canonicus hebdomadarius, & in illo casu hebdomadarius de beneficio vacante in turno Capituli, prouidisset indigno & incapaci, nempe, non clerico, *Fuit resolutum 28. Aprilis 1595. coram D. Gipsio, & 20. Novembris 1596. coram D. Corduba, & 8. Martij, 1602. coram D. Penna, Deuolutionem fieri ad Papam, cui Ecclesia est immediate subiecta* Capitulo, ad quod prouisio reuertitur, d. cap. si compromissarius, non conferente infra tempus digno, cap. ex parte. concessione. præbend. vbi Abbas, & non ad Archiepiscopum, qui est par collator cum Capitulo, & deuolutio fit ad superiorem. Nec obstare dictam diuisionem, quia ea non tollit, aut mutat ius deuolutionis, quod datur ad proximum superiorem, & non ad eundem inferiorem, qualis in hoc casu erat Archiepiscopus: quamuis stante dicta diuisione quilibet eo-

coram in suo curia iure proprio conferat, nec collatio sit communis, Ioan. Andr. in cap. cum in illis, §. si vero vbi Geminian. num. 3. & Francus nu. 1. de prabend. in 6. & fuit dictum in Salamantina, alternatim coram D. Robuſerio.

Præterea ꝑ dicta die 8. Martij fuit reſolutum, quod ex quo lis per ſententias, & rem indicatam, erat extincta, non erat locus reſtitutioni in integrum contra triennalem pacificum poſſeſſorem, non obſtante commiſſione, qui erat cum clauſula, prout de iure, & de iure poſt lapſum triennium, à die ultima ſententiæ, non poſteſt competere reſtitutio, Caſſad. dec. ſ. 2. de reſtit. in integrum, & 11. ſuper regulis, Achilles decif. 2. & 7. ſuper reg. de triennali.

Et ad quos ꝑ fiat deuolutio, vide Abbatem in di. §. ſin. numero quinto & textum, & Doctores in capit. quanquam, ſide election. in 6. Rebuſ. diſt. titu. deuolutio, numero decimoſepimo, & in repetit. diſt. capit. 2. de conceſſio. prabend. circa ſinem, vel ſic. Quarto quaritur in concordia, tit. de collatio. §. ſi quis vero, verb. immediatum, Paulum de Citad. ſexta parte articuli. 3. quaſtione vigefima (exca numero quarto Mandof. diſt. 4. nonageſima numero quinto, P. Greg. de benef. capit. 39. numero primo, Cerolam prima parte verb. beneficia. §. ſecundo 2. ſallen. & Cechum de benef. capit. quinto numero quinto & Azorem diſt. libro ſexto capit. vigefimoſepimo.

Vltimo eſt ꝑ aduertendum, deuolutionem fieri cū onere, & qualitatibus requiſitis in prima prouiſione, Felia. in cap. cum acceſſeſſe, de conſtitutionibus numero decimoſexto, Rochus verb. honorificum, quaſt. 3. Lambert. 3. p. 2. lib. quaſt. 7. Selua tertia parte quaſt. 49. Rebuſ. diſt. titu. de deuolutio à numero quadragefimo, & in diſt. repetit. capit. 2. in fine. Corraſ. quarta parte capit. 4. numero decimoſexto, Ferret. conſil. 211. numero duodecimo, Azueto in leg. 5. tit. 6. lib. 1. recopil. numero ſecundo. Ioan. Gutierrez conſil. 1. numero trigefimo primo, & Cauedo decif. 52. numero quarto & decif. 97. numero nono par. 2. & de patronatibus Regiæ Coronæ, capit. 28. numero tertio & quarto Azor. diſt. capit. vigefimoſepimo quaſtione. 8. Perez de Lara de annuerſar. & capell. lib. ſecundo capit. decimo numero 27.

Sed reſtat ꝑ difficultas, an in beneficiis manualibus, & ad nutum amouilibus habeat locum deuolutio. Et ꝑ Aencas de Falcon. de reſeruatiōe, 3. quaſtione. princip. numero vigefimoquinto ait, in beneficiis manualibus non habere locum deuolutionem ſecundum Franciſcum de Aretio conſilio ſexageſimo tertio in preſenti conſultatione, verſic. ſed ad ſtud.

& ꝑ Puteus decif. 180. numero primo libr. 3. ait, dixiſſe Dominos, quod beneficia regularia non cadunt ſub reſeruatiōe capit. 2. de prabendis in 6. cum ſecundum Archidiaconum ibi, illa beneficia veniant in reſeruatiōe illius cap. que adducuntur ad ſuperiorem ex cap. 2. de conceſſione prabendæ, & regularia non deuoluuntur: quod non alia ratione videtur eſſe, niſi quia ſunt manualia, vt dictum eſt ſupra 1. par. capit. 2. numero 66.

Sed ꝑ contrarium, ſcilicet, quod in eis habeat locum deuolutio ad ſuperiorem, & ſit locus ſuppletioni negligentie, probat Clem. unica de ſupplend. negligentia prælat. & ibi gloſſa, §. præmiſſa. verb. reuocari, & Cardinalis ibidem, numero quarto, & Bonifacius numero octauo, & Aretinus ſupra potius tenet hoc, quod in beneficiis manualibus detur deuolutio ob lapſum ſemeſtris, iuxta dictum caput ſe-

cundum. Quamuis cuſtodia, & deputatio æconomi interim ad collatorem ſpectet. Et idem tenet poſt hæc Gonçal. gloſſ. 5. §. ſexto numero quinquageſimoquinto.

Vnde ꝑ exiſtimo in beneficiis manualibus dari deuolutionem ad effectum, vt ſuperior ſuppleat negligentiam inferioris, qui tamen re integra poterit moram purgare, & prouidere in iſtis beneficiis manualibus, ex quo ad eius nutum ſunt amouibilia: quamuis ꝑ in aliis non eſt locus purgationi moræ. Nec valet collatio facta poſt deuolutionem ab inferiori etiam re integra, capit. licet, & capit. ſeq. de ſupplenda negligentia prælat. & ibi Abbas, & Doct. & in diſt. capit. 2. Roch. verb. honorificum, numero ſexageſimo ſecundo, Rebuſ. diſt. titu. de deuolutionibus à numero vigefimoſepimo & in repetit. diſt. capit. 2. circa ſinem, verſ. octauo queritur, Azor diſt. capit. 27. quaſtione. 16.

CAP. IV.

De tempore intra quod debet fieri inſtitutio, & confirmatio, & collatio neceſſaria.

SUMMARIÆ.

Supradicta ſolū procedunt prouiſione voluntaria, & libera, ad inſtitutionem vero præſentati, & confirmationem non eſt præſinitum tempus à iure numero primo. Et idem eſt in beneficiis reſignatis ex cauſa permutationis, ad quorum collationem tempus præſtitutum non eſt, numero ſecundo. Quamuis contra teneat Ioannes Nicolaus Delphinus, numero tertio. Quod eſt falſum, quia in collatione neceſſaria non habet locum, capit. 2. de conceſſione prabendæ, ſed in habente liberam poteſtatem conferendi. num. 4.

Si habens inſtituere, vel confirmare, aut conferre beneficia permutata ſit negligens, & differat, ſeu recuſet id facere, recurrendum eſt ad ſuperiorem, qui tempus præſigat, quo elapſo, ipſe ſupplebit, vel compellendo, vel inſtituendo. numero ſexto. Quidquid dicant Bellamera, & Gimon. relati. numero ſexto.

Data negligentia habentis inſtituere ex præfixione termini illi facta à ſuperiore, & ſic ad eum facta deuolutio non intelligitur ei præfixum ſemeſtre ad inſtitutionem faciendam contra Lambertinum. nu. 7. & 8.

Præſentatus, etiam ſi Episcopus differat eum inſtituere ſine cauſa, poteſt appellare à grauamine ſibi illato, numero 9.

Quæ duobus præcedentibus capitulis dicta ſunt, ſolum ꝑ procedant in collatione, ſeu prouiſione voluntaria, & libera: ad inſtitutionem vero præſentati, & confirmationem non eſt præſinitum tempus à iure, Rota decif. 4. de inrepatron. in nouis, Abbas in ca. 2. de conceſ. prabendæ, numero duodecimo & decimotertio, Coſmas in pragnat. ſanctione, titu. de collatio. §. item circa, verb. reſpectiue. Selua de bene-

benefic. 3. parte, quæstion. 64. numero 1. Rochus de iure paronari. verb. honorificum, numero 55. Paulus de Cita-
dinis 6. parte, articulo 3. numero 103. Lambert. 3. partes,
2. lib. quæst. 2. articulo 6. & 7. Glossa reg. 40. Cancell.
Rebuff. in praxi, titul. de deuoluto, numero 6. & in con-
cordatis, ut de regia ad prelaturas nominatio re, §. 1.
verb. intra sex menses, Ioan. Nicol. Gimon. in Enchir.
benef. m. 5. c. 7. numero 24. Anastas. Germon de indul-
tis Cardin. §. volumus, a numero 76. & Cerola in praxi
Episcopali, 1. p. verb. beneficium, §. 3. & verb. ius patro-
nat. §. 8. 3. dub. & 2. p. verb. institutio. Et si idem est in
beneficiis resignatis ex causa permutationis, ad quo-
rum collationem tempus præstitutum non est Fede.
de Senis, de perm. benef. quæst. 29. P. de Vbal. seu Pe-
rus. cod. trall. 2. p. quæst. ultim. numero 31. alias a numero
52. Franc. in cap. unico de rer. permu. in 6. n. 10. & ibi
Gambart. numero 137. Cosm. & Selua numero 2. & 3. v-
bi supra, Rebuff. dicto titulo de deuolutio, numero 6. &
tit. de permuat. numero 39. Corral. de benef. 4. p. cap. 1.
numero 6. Gimon. dicto titulo quinto, cap. octauo, nume-
ro primo, & Cero. dict. §. 3. Azor libro 7. cap. trigesimo,
quæst. 2.

3 Quamuis si Ioann. Nicol. Delphinus de iure patro-
nat. libro secundo, quæstione undecima teneat, etiam in
beneficiis renunciatis ex causa permutationis, habe-
re locum text. in dict. cap. secundo, de concess. præbend.
& sic Episcopum intra semestrem teneri conferre be-
neficium in suis manibus resignatum ex causa per-
mutationis, quod si est falsum, quia in collatione
necessaria non habet locum ille text. sed in habente
liberam potestatem conferendi, Selua dict. numero
secundo & alij. Sed circa permutationem vide hodie
constitutionem Gregorij XIII. de publicandis re-
signationibus, & quæ dicimus p. seq. cap. 3. a numero
273. & 282.

Si tamen habens si instituere, vel confirmare, aut si
conferre beneficia resignata ex causa permutationis,
sit negligens, & differat, seu recuset id facere,
recurrendum erit ad superiorem, nempe, metropo-
litanum, seu Legatum, aut Nuntium, qui tempus præ-
figat, infra quod id faciat, quo elapso ipse supplebit,
vel compellendo, vel instituendo, &c. ut per Doct.
citatos n. 1. & 2.

Quamuis si Bellamera de permuat. beneficiorum, 6
quinta parte, quæstione prima, & cum eo Gimon dict.
titulo quinto, cap. septimo, numero vigesimoquarto, & ca-
pit. octauo, numero primo teneant, post lapsum tempus
a superiore præfixum ad instituendum, vel conse-
rendum beneficia resignata ex causa permutationis,
non deuolui ad eum potestatem conferendi, quia
hoc iure cautum non reperitur, sed permuantes ad
sua beneficia, redire posse, & si data negligentia ha-
bentis instituere ex præfixione termini illi facta a
superiore, & sic ad eum facta deuolutione, non in-
telligitur ei præfixum tempus semestris ad hanc in-
stitutionem faciendam.

Quamuis si contrarium teneat Lambertus d. 8
quæstione secunda, articulo octauo, numero 3. & 6. ex
dict. cap. secundo de concess. præbend. quod tamen, ut
diximus, in collatione necessaria nunquam habet lo-
cum.

Abbas si etiam in cap. Pastoralis, de iure paronari. 9
numero sexto, dat aliud remedium præsentato, si Epi-
scopus differat eum instituere, sine causa legitima, ut
appellet a grauamine sibi illato. Sequitur Rota d.
decisione quarta in fin. Rochus dict. numero 55. Paulus
de Citaadinis 6. parte, articulo 2. numero 1. Ioann.

Gutierrez de iuramento confirmatorio, 3. p.
cap. decimo tertio, num. 8. & Cerola
d. §. 8. dubio 3.

